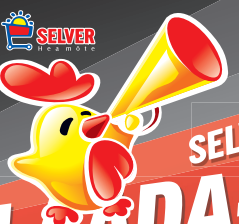

04.10–17.10.2012

SELVERI

LÄÄDA-PÄEVAD

www.selveri.ee

0,89 4,69/kg tavahind 1,25 -28% PÄEVA-PAKKUMINE Kolmapäev 10:10 Vici heeringafilee maitseainetega ölis 240g/neto 190g	1,49 0,30/kg tavahind 2,45 -39% PÄEVA-PAKKUMINE Kolmapäev 10:10 Laheotsa kartul pakendatud 5 kg	1,99 0,04/tk tavahind 2,90 -31% PÄEVA-PAKKUMINE Kolmapäev 10:10 Teeküünaal 50tk/pk	1,50 Pur nõudepesuvahend, erinevad, 1,35 L 1,11/L

Fotodel on illustratiivne tähendus. Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub.

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 236 | KOLMAPÄEV, 10. OKTOOBER 2012

ajaleht.epl.ee

Häkkerid ründavad?

lk 6

Foto: AFP/Scanpix

Varumehe staatusest vabaks

Klubi vahetanud jalgpallur Tarmo Kink loodab uues meeskonnas hästi mängida.

lk 16

Vali muusika rikub kuulmist

Ligi seitsmendikku noori tabab enne täisealiseks saamist püsiv kuulmiskahjustus, sest nad viibivad liiga palju intensiivse müra keskel. lk 2–3

Järve Keskus saab 10aastaseks!

Suur sünnipäevapidu 13. oktoobril

Külla tulevad: Rosanna Lints
ETV mudilaskoor ja solistid
Segakoor Ceres
Tantsustuudio Tantsugeen

JÄRVE
KESKUS

JUHTKIRI

Otsige juba lahendusi!

Esmaspäeval sõlmisid arstid ja sotsiaalministeerium hea tahte leppe, mis tähendas sisuliselt varem väljaõeldud seisukohtade ja ettepanekute kaardistamist. Streik kestab teist nädalat ja võib arstide sõnul jätkuda oktoobri lõpuni. Seni on laual vaid hea tahe.

Kui nädal pärast streigi algust tegeletakse alles seisukohtade ja ettepanekute kindlakstegemisega, tahaks küsida: kus enne oldi? Tekib tunne, et ministeerium lootis asja vaibumist ega olnud karme reageerima. Ja seda juba streigi ajalgi: olukorras, kus arstidel on emotsioonid üle keemas ja mõõt täis saanud, ei aita Ligi väljaütlemised meedikute meditsiiniliste probleemide kohta kuidagi konflikti lahendada. Samuti lisavad õli tulles asjakohaste analüüside asemel „sobivate” palgasummade otsimine ja sotsiaalministri läbirääkimistelt puudumine. Hea tahtega on selgelt hiljaks jäänud.

Peale elementaarse viisakuse ja lahenduste otsimise ootaks mõlemalt poolelt konkreetsust. Lihtsustatult öeldes teavad arstid oma nõudmisi, haiglate liit olemasolevaid tingimusi ja ministeerium rahalisi vahendeid. Seetõttu on aeg konkreetsete tegevuskavade ja ettepanekute tegemiseks, selmet varem väljaõeldut tunde ja tunde arutada.

Kõige selle taustal on aga selge, et kriisile päevaga lahendust leida on keeruline – probleemid on selleks liiga sügavad ja aastatepikkused. Ka arstid ise on öelnud, et muutusi nõuab tervishoiusüsteem tervikuna ning seetõttu ei saa otsused tulla kohe ja arutelud on vajalikud. Seda enam,

et suuresti lähevad arstide nõudmised kaugemale sotsiaalministeeriumi haldusalast: meedikute lahkumise kontrolli alla saamine ja tervishoidu raha juurde leidmine puudutavad korraga maksu-, haridus- ja regionaalpoliitikat ning teisigi valdkondi. Seetõttu

ootaks head tahet ja ultimaatumite vähendamist ka tervishoiutöötajatelt. Arstide eestkõneleja Andres Korgi väitel saab streiki lahendada kaheti – kirjutada kiiresti alla kollektiivlepingule, tulevikku suuresti arvestamata, või panna kirja ajad ja viisid, kuidas edaspidi tingimused paranema hakkavad. Just selleks teiseks variandiks on aeg juba käes. Lõputuid detaile on alati, ent nende üle saab vaielda ka siis, kui eriarst vanaema puusa üle vaatab.

Inimesed on seni olnud rahulikud ja streiki toetanud. Vastutasuks ootaks aga mõlemalt poolelt selget signaali, et lahendus tahetakse kiirelt leida – seni on seda paraku väheks jäänud. Ja veel, nädalane tööseisak tähendab ka haiglale miljoneid eurosid saamata jäävat tulu. Kiire on, tegutsege.

REPLIIK

Rootsist erinevat sammu

Eesti on Rootsiga, kellega oleme panganduslikku nabanööri pidi seotud, nüüd juba kahes Euroopa-asjas eriarvamusel. Üks asi on pangandusliit, teine finantstehingute maks – Eesti pooldab, Rootsi on vastu. Kui finantstehingute maks, milles 11 EL-i riigi esindajad eile suuliselt kokku leppisid, tõesti „laiendatud koostöö” vormis tegekkuseks saab, siis Tallinna niigi poolsurmas börsi see loomulikult ei toeta ja märkimisväärtset maksutulu ka ei anna. Aga Eestile on kasulik, kui EL-i eelarve saab iseseisva tuluallika (praegu pole küll kindel, et finantstehingute maks selleks saab). Loodetavasti tähendab „jah” meile väikest plusspunkti ka käimasolevate EL-i eelarveläbirääkimiste kontekstis. **• Villu Zirnask**

Lk 4 Jan Kaus: kuidas linnaliinibussis peegeldub meie riigivalitsemine
Lk 5 Diana Ingerainen: kasutamata abinõud tervishoiukorralduses

Täna digilehes

- Siim Valmar Kiisler: kas oma-valitsuse puhul on oluline oma või valitsus?
- Pildigalerii Angela Merkeli visiidist Kreekasse.

VALMIS PÄRNU ÜMBERSÖIT

Eile sai valmis Pärnu ümbersõidu viimane osa – lõppes vahepeal seisma jäänud Ehitajate tee ja läänepoolse ühendustee ehitus. Kokku läks Pärnu ümbersõidu ehitus maksma 39 717 330

eurot. Projekti raames valmis ligi 10 km jagu põhimaanteed, 7,38 km kogujateid ja linnatänavaid, 16,69 km jalg- ja jalgrattateid, 9 jalg- ja jalgrattateetunnelit ja 2,6 km müratõkkeseinu. **EPL**

Vali muusika laasta

Tervis

Suurem osa koolinoori kuulab muusikat kõrvaklappidest ega teadvusta selle ohtu.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

Kuigi kuulmisprobleemid vaevavad endiselt enamasti pensioniealisi inimesi, kimbutavad need ka aina suuremat hulka koolinoori. Eesti vaegkuuljate liidu andmetel kujuneb vähemalt 15 protsendil Eesti noortel veel enne täisealiseks saamist püsiv kuulmiskahjustus sisekõrvas.

Eesti vaegkuuljate liidu esimehe Uno Taimla sõnul on suurenenud nende noorte hulk, kes kuulmisprobleemide tõttu peavad kasutama abivahendeid, peamiselt kuuldeaparaate. „Näiteks üle-eelmisel aastal sai kuulmisabivahendi 220 last ja õpilast. Eelmisel aastal oli see arv juba 321,” kirjeldas ta.

„Kõrvaarstid on väitnud, et pikemaajaline valju muusika kuulamine või selles keskkonnas viibimine võib põhjustada vaegkuulmist. Müra mõju on noorte närvisüsteemi kahjustav faktor. Püsiv kuulmispuudulikkus ehk nürikuulmine algab praegustel noortel juba enne pensioniea kättejõudmist. Seega kuulmiskahjustustega inimeste protsent elanikkonnast suureneb,” lisas Taimla.

Intensiivse müra keskel

Müra mõju uurinud maaülikooli magistrant Piret Kliimak leidis sel kevadel kaitstud diplomitöös samuti, et noored viibivad liiga palju liiga intensiivse müra keskel – nii koolikeskkonnas kui ka vabal ajal.

„Mürarikkas keskkonnas viibimise aeg on erinev ja sõltub suuresti inimesest. Valdav osa noortest kasutab kõrvaklappe muusika kuulamiseks ning külastab tihti ööklubi- sid, kus helitase võib ületada ohutuks peetava taseme,” kirjeldas ta, mis noorte kuulumist kahjustab.

Diplomitöö tegemisel oli Kliimaki üks eesmärk saada ülevaade, kui palju noored üldse neid ümbritsevat müra ja selle ohtlikkust teadvustavad. Näiteks paluti neil hinnata helitugevust vahetun- nis, kooris laulmisel, televi- sori vaatamisel või kontserdil. Samuti küsiti, kui tihti ning valjusti muusikat kõrvaklap- pidega ja kõlaritest kuu- latakse.

13-aastased Triin (vasakul) ja Caritta on juba paar aastat kõrvaklappidest muusikat kuulanud, kuid kõrvaprobleemid pole neil seni tekkinud.

Uuringust selgus, et kahek- sa noort kümnest viibib lii- ga valju müraga keskkonnas ning kurdab mürast põhjusta- tud kuulmishäireid ja ebamu- gavustunnet nagu kohinat või valu kõrvas, ajutist kuulmis- langust või peavalu, rääkis Kliimak.

Lisaks meeldib noortele muusikat kuulata pigem val- jult. Kui 16 protsenti õpilasi kuulab muusikat kõrvaklap- pidest maksimaalsel seadme helirõhutasemel, siis kodukõ- laritest kostab liiga kõva muu- sika tervelt 66 protsendil.

Üks kümnest õpilasest märkis, et kuulab muusikat helitasemel, mis võib ohtu seada nii tema enda kuulmi- se kui ka naabrite heaolu. Ka selgitas uuring, et kontsertidel

on helirõhutase noorte jaoks liiga vali: täheldati hilisemaid muutusi oma kuulmisteravu- ses ja kurdeti peavalu üle.

„Kuulmiskahjustuste sage- dane esinemine noorte hulgas

Klappidega muusikakuulaja- te kaebused on kõrvakohin ja nõrgenenud kuulmine.

viitab puudulikele teadmiste- le müra kahjulikust mõjust ning ennetustegevuse vajadusele,” võttis Kliimak küsitluse tule- mused kokku.

Tartu ülikooli kliinikumi kõrvakliiniku arst-õppejõud Katrin Kruustük tegelebki põhiliselt kuulmisprobleemi-

dega lastega. „Kõrvaarsti poo- le on pöördutud pärast rokk- kontserte. Pöördunud on ka noored, kellelt anamneesi (haigusloo – toim) käigus sel- gub, et nad on pidevad kõr- vaklappidega muu- sika kuulajad. Üks neist oli 12-aastane tüdruk. Kaebused on kõrvakohin ehk tinnitus ning nõr- genenud kuulmi- ne,” ütles ta.

„Minu viimaste aastate praktika jooksul on olnud umbes viis-kuus [sellist] juh- tumit ja need on ikkagi olnud taaspöörduvad, kus hiljem on kõik korda saanud,” sõnas kõrvaarst.

Kruustük meenutas juh- tumit, kus inimene pärast

LEVINUMAD KUULMISPROBLEEMID

- Liiga valju muusika kuulami- ne vähendab inimese kesken- dumis-, tähelepanu- ja soori- tusvõimet.
- Mida suurem heli intensiiv- sus või kestus, seda pikem taas- tumisaeg. Kui paranemist ei toi- mu, on tegemist püsiva kuulmis- läve nihkega, mille puhul kuul- mine ei taastu.
- Püsivat kuulmislangust ravi- mitega ei paranda, selle vastu aitab kuuldeaparaat.
- Kuulmiskahjustuse esime-

ne sümptom on raskus kuulda taustmüra korral vestlust. Esial- gu tekib raskusi eristada kaas- häälikuid (s, h, k) sisaldavaid sõnu või sosistamist, seejärel kogu vestlust.

- Kuulmiskahjustusele viitab ka see, kui inimene järjepide- valt keerab raadiot või televiisori senisest valjemaks.
- Muusikat kuulates on esma- tähtis valida kvaliteetsed kõr- vaklapid, mis summutavad taustmüra.

- Kuulatava heli tugevus peaks olema pigem väiksem kui suurem.
- Oluline on jälgida aega, kui kaua muusikat kuulatakse.
- Terve päev kuularitest valju muusikat kuulata pole kindlas- ti tervislik, sama kehtib telefo- ni kohta.
- Järgida 60/60 reeglit: mitte kuulata muusikat üle 60-prot- sendisel tasemel seadme mak- simaalsest helirõhutasemest ja üle 60 minuti päevas.

OPTIMISTLIK ANSIP

Peaminister Andrus Ansip laus-
sus eilsel riigikogu istungil, et
Eesti jõuab aastaks 2020 tase-
mele, kus riigi SKT inimese koh-
ta moodustab praeguse 62%
asemel 75% EL-i keskmisest.

Samal ajal tunnistas peaminis-
ter, et Eesti SKT mahu ennusta-
mine on praegu suhteliselt ras-
ke. EL-i rikkaim riik on Luksem-
burg, mille SKT elaniku kohta oli
koguni 274% keskmisest. **ERR**

AUHIND KÄRNERILE

Kuuendat korda välja antava
Eesti naistoimetajate Hea Sõna
auhinna pälvib tänavu raadio-
ajakirjanik Kaja Kärner. Varem
on auhinna pälvinud Margit
Kilumets, Madis Jürjen jt. **EPL**

hamb noorte kuulmist

probleemide üle ei kurda. Foto: Rauno Volmar

kontserdi külastamist kuul-
mise sootuks kaotas. „Kui on
juba probleem olemas, siis on
kõrvad ka hellemad. Inimes-
sel oli kuulmislangus (halve-
nenud kuulmine – toim) ja
pärast diskot kaotas ta kuul-
mise täielikult. Oli see nüüd
kokkusattumus, seda on ras-
ke öelda,” sõnas ta.

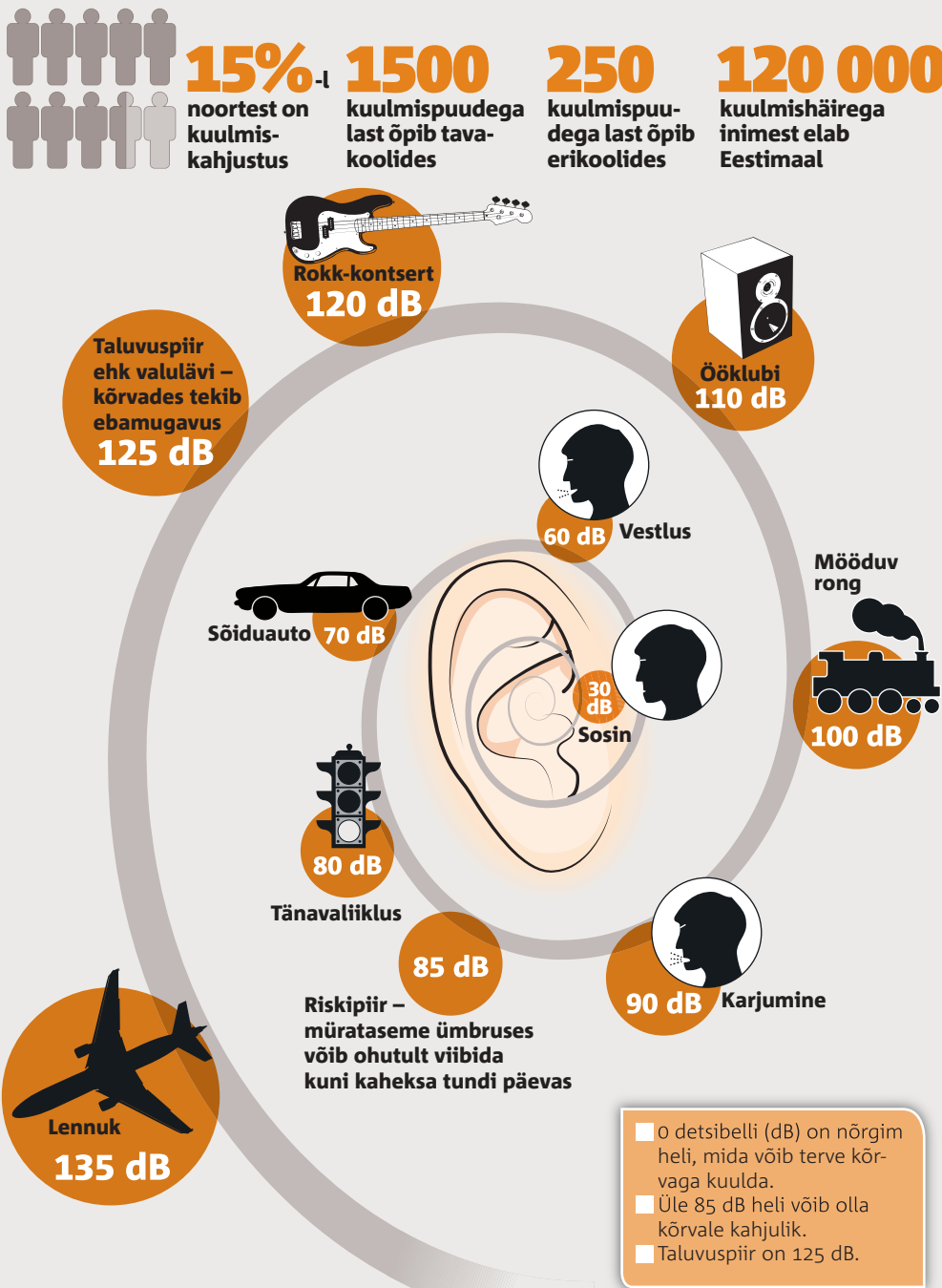
Suurenev probleem

Kruustüki sõnul on problee-
miks veel see, et kuulmisproble-
emide ja -häirega inimesed ei
tule kõrvaarsti juurde abi saa-
ma piisavalt tihti. „Kuulmis-
langus on elanikkonnas üha
suurenev probleem ja seda
seostatakse müraga. Aga arsti
juurde jõutakse ikkagi siis,
kui see on juba tõeliselt häi-
riv,” ütles ta.

„On teada, et ligi 20 prot-
senti elanikkonnast võiks
vajada kuuldeaparaate. Kind-
lasti on süvenev tendents ka
mürakahjustusest tingitud
kuulmislangus ja muidugi
hädad annavad tunda just
eaga,” sõnas arst.

„Kindlasti kui oleks teos-
tatav täiskasvanute kuulmis-
skriining, saaks aidata kuul-
misprobleemidega inimesi
õigeaegsemalt. Mida varem ja
mida väiksem kuulmislangus
diagnoositakse, seda kergem
on haiglatel ja seda kergemini
võtavad inimesed kuulde-
aparaadi kui ainsa abivahen-
di omaks,” lisas Kruustük. ●

Mürast põhjustatud probleemid kuulmisega on noorte seas silmapaistvalt suured.
Kõrge helitase on mureks nii koolikeskkonnas kui ka vabal ajal.

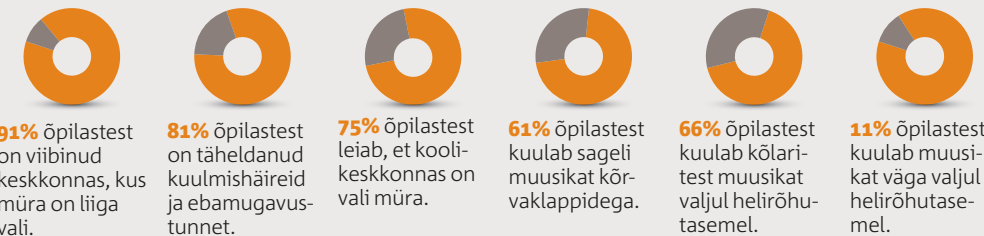

Riskiajad, mille ületamisel võib kuulmine kahjustuda

85 dB	8 tundi	100 dB	15 minutit
88 dB	4 tundi	103 dB	7 minutit
91 dB	2 tundi	106 dB	3 minutit
94 dB	1 tund	109 dB	1,5 minutit
97 dB	30 minutit		

Enamik koolinoori on liiga valju müraga keskkonnas viibinud

Müraergonoomika ankeetküsitlusele vastas kokku 115 õpilast: 63 poissi ja 52 tüdrukut eri
Tartumaa gümnaasiumidest vanuses 15–20 eluaastat.

Allikad: Eesti vaegkuuljate ühing, Piret Kliimak; graafika: Maret Müür

päeva on jäänud Eesti
Päevalehe uue laupäeva-
lehe LP ilmumiseni! Veel
veidi kannatust ja nädala-
vahetus on veel sisukam
ja huvitavam!

Riigikogu astus uue
sammu piirilepingu
sõlmimise poole

Eesti ja Venemaa

Parlamendi poliitilised
rühmad ühinesid ettepa-
nekuga alustada taas
piirilepingu läbirääkimisi.

Raimo Poom

raimo.poom@epl.ee

Eile toimunud riigikogu välis-
komisjoni istungil tehti väikest
moodi ajalugu. Nimelt vormis-
tati seal kõigi riigikogus esin-
datud erakondade ja ka sõltu-
matute saadikute poolt allkir-
jastatud ühispöördumine, kus
tehakse valitsusele ettepanek
piirikõneluste taasavamiseks
Venemaaga.

„Lähtudes Vene Föderat-
siooni algatusest, teeme valits-
susele ettepaneku alustada
konsultatsioone mõlemaid
pooli rahuldava piirilepingu
sõlmimiseks. See ettepanek
põhineb teadmisel, et Ees-
ti soovib arendada teineteise
suveräänsust ja õiguslikku jär-
jepidevust austavaid suhteid
kõikide oma naaberriikidega,
sealhulgas Venemaaga,” öeldi
valitsusele läkitatud kirjas.

Riigikogu väliskomisjo-
ni esimees Marko Mihkelson
rõhutas, et valitsusele tehtud
ettepaneku juures ongi kõige

on väga positiivne, et peale
jäid argumentid, mille koha-
selt on Eesti huvides saavutada
piirileppe osas lõpuks rahul-
dav tulemus,” ütles Mihkel-
son, viidates, et aeg on ikka
päris küps 21 aastat tegemata
asi lõpule viia.

Eilsel komisjoni istungil
osales ka välisminister Urmas
Paet, kes riigikogu kirja koha-
peal kätte sai. Ka tema tun-
nustas „erakordset üksmeelt”
poliitiliste jõudude vahel.
„Fakt, et kõik riigikogu poliit-
tilised jõud on ettepanekule
alla kirjutanud, on väga olu-
line. See annab tugeva sise-
poliitilise seljatoe asjaga tegele-
miseks,” kommenteeris välis-
minister.

Tihe koostöö

Kahtlemata viitas ta selle-
ga lootusele, et kui õnnes-
tub piirikõnelused Venemaa-
ga üles äratada ja lõpule viia,
siis tihedas valitsuse ning par-
lamendi koostöös suudetakse
dokumendi vormistamise riigi-
sisesed protseduurid viia läbi
sujuvamalt kui eelmisel katsel,
2005. aastal.

Mihkelson tõstis lisaks esile
veel ühe olulise punkti. Nimelt
lepiti väliskomisjoni istungil
kokku ka selles, et valitsuse ja
välisministeerium hakkavad riigiko-
gu hoidma regu-
laarselt kursis piiri-
leppesse puutuvate
arengutega – ladus
infovahetus parla-
mendi ja valitsuse

vahel aitab kindlasti kaasa, et
igasugused võimalikud küsi-
mused suudetakse lahendada
enne, kui nendest võib saada
probleem.

Välisministri sõnul kavatseb
ta nüüd riigikogu ettepaneku
viia valitsusse, kus tuleb võtta
ametlik seisukoht piirikõnelus-
te avamiseks vajalike konsul-
tatsioonide alustamise kohta.
„Järgmiseks sammuks on see,
et kindlasti tuleb valitsuses sel-
lest ettepanekust nüüd lähiajal
kõneleda,” ütles Paet.

Venemaa soovi piirileping
kahe riigi vahel lõpuks paika
panna hindas Paet jätkuvalt
tõsiseks. „Vene pool on kor-
duvalt kõnelenud soovist piiri-
lepingu sõlmimise küsimuse
juurde tagasi tulla. Lähtudes
sellest usun, et nad on valmis
konsultatsioonide avamiseks,”
kinnitas ta.

Samal ajal aga märkis välis-
minister, et asjale tuleb lähene-
da samm-sammult ning mit-
te rutata sündmustest ette. ●

21 aastat tegemata asja
lõpule viimiseks on aeg
praegu juba päris küps.

tähtsam saavutatud poliitiline
üksmeel. „Oluline on see, et
praegu on tekkinud olukord,
kus on kujunenud välja täielik
sisepoliitiline konsensus. See
võimaldab valitsusel alusta-
da vastavaid konsultatsioo-
ne,” märkis ta.

Mihkelson ei osanudki
nimetada varasemat juhust,
kus kõik poliitilised jõud on
nii ametlikult ja avalikult ühe
välispoliitilise küsimuse lahen-
damise soovi taha koondun-
ud. „Varem on küll erakon-
nad ehk eraldi deklareerinud
kattuvaid seisukohti välis- ja
julgeolekupoliitilistes küsi-
mustes. Aga ma ei mäleta, et
midagi oleks varem samamoo-
di koos ja ametlikult tehtud,
see on kindlasti üks esimesi
kordi,” sõnas ta.

Väliskomisjoni esimees
Mihkelson, kes eile kulminee-
runud protsessi ka juhtis, tun-
nistab, et see nõudis suurt pin-
gutust. „Jah, see nõudis piisa-
valt palju tööd. Kuid lõpuks

EUROOPA HÕIMUD

Paljud Euroopa rahvused on olnud rahvused lühikest aega. Suurema osa ajaloost on olnud rivaalitsevad territooriumid, kuningriigid, hertsogiriigid, vürstiriigid ja linnriigid. Itaalias kaebab Põhjaliiga, et lõuna

laastab põhjapoolsed regioonid. Saksamaal kutsus endine ajakirjatoimetaja Wilfried Schnarnagl iseisevusele Baierimaad, mis ühines Saksa impeeriumiga 1871. aastal. **PETER COY** (Bloomberg Businessweek)

HÄDADE DELEGEERIMISEST

Jutud haiglate liitmisest on esmapilgul küll vägagi progressiivsed. Kuid tegelikult on see taas võimuorganite vaikselt kõrvalehüümine oma kohustest ja püüd kõige kibeda-

mad mured lükata haiglate juhtide kanda. Midagi selletaolist on ju juba toimunud, kui haigekassale delegeriti kogu arstiabi korraldus.

NEUROKIRURG **ANDRES ELLAMAA** (Delfi)

VANASÕNA

Kana laulmise, naise vilistamise ja lehma mõirgamise hää l kos-tab põrgu.

SÕITU linnaliinibussis iseloomustab miniatuursete võimuvõitluste virvarr – seal peegeldub meie riigivalitsemine

Võimuvõitlus linnaliinibussis

Jan Kaus

kirjanik

Linnaliinibussis on huvitav sõita, sest mulle on alati tundunud, et seal on kokkusurutult näha, kuidas elavad teised inimesed või kuidas ühiskond ülepea ennast tunneb. Seal on justkui ühiskonna meelelaad vähkkliinik: suhteliselt väikesed ja konkreetses ruumis ilmnevad kergesti inimeste hoiakud kaaskodanikesse, inimestevahelised suhted.

Seetõttu ehk polegi väga üllatav, et bussisõitu iseloomustab miniatuursete võimuvõitluste virvarr. Peamiselt käib konkurents muidugi istekohtade pärast, kuid praegusel juhul on oluline, millised nüansid selle võitluse käigus ilmnevad. Esiteks paistab olevat istekohtade hierarhia – eelistatakse üksikuid kohti, paarisistmeid hinnatakse vist madalamalt seetõttu, et seal võib keegi kõrvale istuda. Seetõttu on paljud reisijad mõelnud paarisistekohtade jaoks välja osava strateegia – nad ei istu mitte aknaalusele kohale, vaid vahetähe poole, jättes nii aknaalu-

se koha vabaks, justkui vallutades selle pisikese ala ainult iseenda jaoks. Psühholoogiliselt tundub see veenev – selleks et pääseda akna alla istuma, peab seisja istujat kõnetama, mis on sageli väga raske, ja seepeale taluma tihti ka istuja ebasõbralikku reaktsiooni. Lihtsam on mitte suhelda ja jäädagi püsti. Sellega aga istujate meetmed ei piirdu – tihti peale teesklevad nad tukumist või panevad kõrvaklapid pähe ja vaatavad eikuhugi. Justkui ümbritsevad inimesi, seisjaid, polekski olemas. Eriti kummalised on noored või keskealsed mehed, kes kasutavad sageli päikseprille ega tee märkamagi kahe lapsega noori emasid või vanaduse käes kõikuvaid memmekesi.

Kelle teene on istekoht?

Miks ma seda räägin? Mulle tundub, et bussisõidu ja riigivalitsemise vahel on teatud seosed. Üks peegeldub teises. Need signaalid, mis tulevad poliitilise eliidi poolt, peegelduvad inimeste igapäevakäitumises. Bussis kohtab suhteliselt vähe viisakust ja kaasreisijate arvestamist. Sealgi kipub valitsema tugevama õigus, konkurents, mis lahutab sõitjad elementaarsakesteks, agressiivne ümbruse eiramine, sõnatu hierarhiseerimise käes kannatamine. Sealgi järgitakse sageli vulgaarse olemusvõitluse kirjutamata reegleid, bussiski tunduvad paljud arvestavat seda, et agressiivsemal inimesel ongi õigus nõrgemaid ignoreerida. Sealgi aetakse asju mõnikord

segi – mõnigi istuma pääsenud reisija tundub käituvat, justkui oleks istekoht tema teene, mitte seotud tõsiasjaga, et ta tuli lihtsalt varem peale. Niisiis ei eksisteeri ühiskonda suunavad inimesed vaakumis, nende käitumine seab tahtmatutki eeskuju ning on paradoksaalne, et mõnedki vaevatud vanatädid, kes kiruvad valitsuse ülbust ja ignorantsust, suhtuvad ümbritsevasse, oma kaaskodanikesse sageli vaenulikkuse või ükskõiksusega.

Hiljuti käisid meil külas sõbrad, abielupaar. Nad on väga toredad, aga ma panin tähele, et mehe mõt-

tekäikudesse oli sisenenud väga kibe, lausa vihane tonaalsus. Ta tundis jõuetut viha valitsuskooalitsooni ja Tallinna linnavalitsuse mitmete otsuste ja tegude, aga ka just nende suhtumise vastu. Ise olen mõelnud, et tihti peale ongi asi ju eelkõige selles, kuidas valijatega räägitakse. Valitseda võib mitmel moel, küsimus on selles, et mitmed ministrid ja tippametnikud kõnetavad oma valijaid samamoodi, nagu käituvad need päikseprillidega kahel kohal laitajad, andes mõista, et kuna sa oled seisja, siis polegi midagi edasi arutada. Mu sõber püstitas küsimuse, et mida siis teha, mida ette võtta.

Signaalid, mis tulevad poliitilise eliidi poolt, peegelduvad inimeste igapäevakäitumises.

Äkki peaks alustama sellest, et mitte muutuda nende sarnaseks, mitte nende kombel käituda.

See on tõesti oluline küsimus, sest tundub, et valitsuskooalitsooni retoorika juhhib valijaid üha selgemalt mõistma, et nende ainus ülesanne on taastoota võimalolijate võimu, hoida bossile tema kaht istekohta. Kui valija ei vali, siis rõhuvad valitsejad tema südame-tunnistusele, väites, et mittevalimine on demokraatia õõnestamine; kui aga valija valib, võib võimalolija anda mõista, et kuna valija on oma valiku juba teinud, käitub ta ju rumalalt, kui hakkab valimiste teel võitnu-

te tegusid kahtluse alla seadma. Riigiparaati samastatakse ühiskonnaga samamoodi nagu rahandust heaoluga, need, kes ei kuulu riigiparaati, ei kuulu justkui ka ühiskonda. Bussis olekski justkui ainult istekohad.

Hakata bussigeriljaks

Ega ma ei osanudki oma sõbrale muud vastata, et äkki peaks alustama sellest, et mitte muuta nende sarnaseks, mitte nende kombel käituda ja rääkida. Üks lihtne võimalus on hakata bussides ja trammides kodukootud geriljaks – aidata lapsevankritega emasid sisse ja välja, pakkuda vanainimestele istet, naeratada ettevaatlikult mõnele väsinud inimesele. Ühesõnaga – ümbrust hoolikalt tähele panna, reageerida aeg-ajalt ka muul viisil kui tõrjuvalt, ükskõiksest või vaenulikult. Mitte hakata istujatega pragama või mõne varbaleastujaga õiendama. Vähendada kogu seda ülbet hirmu ja hirmsat ülbust, mida suur osa valitsevast jõust taastoodab.

Tõsi, sellest ei piisa. Kui öelda, et keskonnateadlikkus algab kodusest kraaniveest ning lambipirnist, saab alati vastu väita, et see on ainult tilgake ookeanis, piisab, kui tehas su maja kõrval järve täie vett ööpäevas ära saastab. Aga nagu on öelnud suurepärane kirjanik David Mitchell: ent mis on ookean, kui mitte lugematu hulk piisku? Iga tegu on mingil moel tähenduslik ja üldpilti mõjutav. Kindlasti ei lahenda kena käitumine

Foto: Reuters

Kuidas takistada kaasreisijat enda kõrvale istumast?

●● Sotsioloog Esther Chihye Kim sõitis bussiga läbi USA, et uurida taktikaid, mille abil ühissõidukiga sõitjad üritavad teisi takistada enda kõrvale istumast: magamise teesklemine, kõrvalistmel hoitav kott, istumine vahetäheaknast välja vaatamine. Kui on selge, et buss tuleb sõitjaid täis, soovib Kim kõrvalistme barrikaadimise lõpetada, sest nii on lootust leida tore kaasreisija. Mida kauem kõrvalistest kinni hoida, seda suurem on oht, et kõrvale istub mühakas, kes teie kotti lihtsalt eest ära lükkab.

ühissõidukis inimeste eluraskusi, üha süvenevat sotsiaalset ebavõrdsust, aga vähemalt minule on oluline, et me ei laseks enda üle võimust võtta üha laiemalt levival kibedusel, dialoogivõimetusel, enesekriitika kaol, vastutusvõimetusel, ümbritsevast mittehoolimisest, ühiskonna nägemisel eelkõige konkurentsi, mitte solidaarsuse allikana. Mis siis, et konkurents on praegu Piibelehe rollis – jagatakse ja valitseatakse. Mis siis, et kodanikel puuduvad sama efektiivsed aparaadid, bürood ja rahastussallikad nagu erakondadel ja paljud neist peavad tegelema üha enam pinnalüüsimisega. Tuleks ehk arvestada, et viisakusest on üks samm abivalmiduseni ja abivalmidusest üks samm solidaarsuse mõistmiseni, arusaamani, et konkurents üksi ei taga õnne ega heaolu. Eks minagi tunnen puudust oma valdkonna inimeste solidaarsusest, aga äkki olekski kõigepealt vaja mõista ja mõtestada, et iga inimene võib juba väikeste tegudega ümbrust mõjutada.

Mõelgem näiteks nn armusliidrite hajusale armeele. Kui igaühel neist oleks oma *ceterum censeo*, mida nad artiklist artiklisse kordaksid, nii et varsti oleks iga lehelugeja sellest teadlik, siis piisaks ainult selleks, et see juhtumite ei haakuks valitsevate arusaamadega, et kusagil hakkaks äkki miski võib-olla nihkuma, mõni kahel istmel istuja ennast akna poole nihutama, seisjad nägema.

Ceterum censeo: muide, ma arvan, et konkurents pole ainus ühiskondliku heaolu võti. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

NOORTE TOIMETULEK

Kui näiteks lapse enesehinnang on väga madal ja tema arvamust on peres alati maha tehtud, on sellel noorel ka teistel tasanditel väga raske end kuuldavaks teha. Sestap on sellel, kuivõrd pal-

ju perekond koos noorega teda puudutavaid valikuid analüüsib, oluline roll, kuna hilisem toimetulek sõltub paljuski omandatud oskustest ja kogemustest. PRAXISE KÜLALISUURIA **PIRJO TURK** (ERR)

LAHENDUSED ootavad otsustamatuse taga

Tervishoiukorralduse parandamiseks on kasutamata mitmed lihtsad abinõud

Diana Ingerainen

perearstide seltsi juht, Järveotsa perearstikeskuse perearst

Tahes patsienti aidata on viinud perearstid tihti olukorda, kus töötatakse rohkem, kui selleks on ametlikult ressursi ette nähtud. Poliitikud ütlevad, et ressursi ei ole ega tule, ametnikud räägivad müstilisest kättesaadavusest (mille sisu keegi enam õieti ei adu), ja päriselus maadleb arst pidevalt sellega, kuidas viia võimalused vastavusse patsiendile loodud ettekujutusega arstiabi kättesaadavusest.

Perearsti tegevusvaldkond on kümne aasta jooksul muutunud lihtsa nähtuse tõttu, milleks on rahvastiku vananemine. See tähendab, et oluliselt suureneb krooniliste haigete hulk. Perearstide nimistutes on suhkruhaigete ja kõrgvererõhuhaigete hulk kahekordistunud, osas piirkondades pea kolmekordistunud, aga nende haigetega tegelemiseks ei ole ressursi juurde tulnud. Rahvastiku vananemisega seotud vajalikest muudatustest räägitakse iga päev, aga poliitikud ei tegutse.

Kasutamata kiired abinõud

Kättesaadavuse kõrval on teiseks murekohaks patsiendikeskus, õigemini selle puudumine. Arstina võin öelda, et ma ei saagi oma tööd teha, olemata patsiendikeskne Murekoht on pigem see, et arstlikuks mõttetööks ei jää aega, sest peamine on ju kättesaadavus – kvantiteet.

Tervishoiukorraldust on võimalik parandada kiirete sammudega. Olen perearstide seltsi juhina juba aastaid keskendunud sellele, kuidas parandada saatekirjade kvaliteeti ja tööta-

da välja digisaatekiri, mis võimaldaks kiiremat konsultatsiooni pere- ja eriarsti vahel. Meie tervishoid on nii killustunud, et patsient tihti lihtsalt kukub asutuste vahele. Saatekiri justkui on, aga arstile aega ei saa. Perearstide idee, mida on ka ametkondadele tutvustatud, on saata saatekiri haiglasse ette digitaalselt, et haigla ise saaks patsiendile aja anda. Nüüdseks lõppenud pilootprojekt tõestas igati digisaatekirja mõttekust. Perearst saab korrektselt ilma tuttavat arsti tülitamata oma haiget suunata ja haiglas töötaval arstil jäävad ära mõttetud visiidid, kui saatekirja põhjal selgub, et tegemist ei ole tema spetsialiteeti puuduva temaga. Patsienti ei põrgatata mõtetult ühest kohast teise ja ta saab õiget abi õigel ajal.

Muidugi eeldab digisaatekirjade rakendamine kvaliteedikontrolli, mida peaks tegema haigekassa. On olemas retseptikeskus – kui arst eksib retsepti kirjutades, siis haigekassa ei maksa retsepti eest. Kujutage ette, et arst kirjutab retseptile ravimi nime asemel valge pulber või roosa tablett. Aga saatekirjade sisu ei huvita praegu mitte kedagi, haigekassa maksub kõik välja. Selle tagajärjel on ühed patsiendid vales kohas vastuvõtul ja teised ei saa õigel ajal arstile, sest vastuvõtuajad on kinni.

Praegu räägitakse pikaajalistest lahendustest, mida arstid ja ametnikud peavad koos arutama. Kindlasti on need vajalikud, kuid arstide esitatud ettepanekutena on nüüd laual ka need, mille teostamiseks on vaja vaid poliitilist tahet ja otsustamist. On olemas konkreetsed lahendused, mis juba lühikese aja pärast leevendaksid arstide ülekoormust, aitaksid selekteerida patsiente ravijärjekorda, dessee probleemi tõsiduse järgi ja pakkuda niiviisi kvaliteetset ravi. Minu arvates on praegu olemas kõik eeldused, et luua digisaatekirjade keskus. Internet on, e-riigi x-teed on, terviseinfosüsteem on. Vaja on tahet sisulisi muudatusi teha. ●

KINGITUD HOBUSE HAMBAD

Oma vana rämpsü kaelast ära sokutamine näitab tõelist lugupidamatust abivajaja vastu. Kui asenduskodud ja suurperede emad võtaksid vastu kõik saadetised, millest tavakodudes lah-

ti tahetakse saada, oleks nende prügiveoarved nii suured, et mõni muu elutähtis teenus jääks perele tellimata.

MTÜ SEB HEATEGEVUSFOND TEGEVUHT TRIIN LUMI (Põhjarannik)

TELEFONIMÜÜGIST

Need, kes telefonimüüjaid sõimavad, kas siis otsekontaktis või läbi meedia, on vihased kõigi ja kõige peale. Sealhulgas iseenda peale. STARMANI TELEFONIMÜÜJA **EVELYN PIIPARINEN** (Bestsales.ee)

LUGEJATE KIRJAD

Streigi neli etappi

●● Valitsuse ja ametnike reageering arstide streigile meenutab haiget, kes kuuleb halba diagnoosi. Halvale diagnoosile reageerimisel on neli etappi.

1. Eitamise. Täiesti ebaadekvaatne lõbusus ja

demonstratiivne „hüda pole midagi” hoiak. Valitsus mängis 8 kuud lolli ja arvas, et streiki ei tule. Seejärel mõeldi, et streik kestab 2–3 päeva ja üritati arste surnuks karjuda.

2. Vihastamine. Haigete puhul avaldub see arstide/tööandja/abikaasa jt süüdistamisena.

Kuuleme emotsionaalseid väljajutlemisi, tõelist sõimu arstide aadressil.

3. Mõistmine. Haigete puhul avaldub rahunemises, asjalikus küsimuste esitamis. Hakkavad kõlama hüüded stiilis „täiskasvanud inimesed, kas ei saa nüüd kokku leppida”.

4. Aktsepteerimine ja lahenduste otsimine. See on hetk, kui haige küsib, et kaua ma veel elan? Ehk siis oktoobri lõpus tuleb tõenäoliselt kokkulepe. Mõlemad annavad natuke järele ja kõigil on tuju hea. ●

Märt Põlluveer
residentide esindaja streigikomitees

Teetab **KREDEx** MA ARMAAS TÄNESTI MAAD™

ELEKTRIAUTO. HEA MÕTE.

Kuigi 18 000 € ostutoetust riigilt

CO₂ emissioon 0 kg aastas

Liisingumakse **182 eurot** kuus

-50%
14 950€ 29 900€
Mitsubishi i-MiEV

Tasuta parkimise võimalus

Praegu valus üleriigiline avalik laadimisvõrgustik

Kuigi 10 korda madalam kütusekulu

-50%
17 695€ 35 390€
Peugeot iOn

-45%
21 990€ 39 990€
Nissan LEAF

-50%
17 700€ 35 400€
Citroën C-Zero

TEEL TULEVIKKU
»elmo.ee

Pakkumine kehtib eraisikutele. Tegemist on autode baashindadega, mis sisaldavad käibemaksu. Ostutoetuse tingimused nii eraisikutele kui ka ettevõtjatele leiad elmo.ee

Autoliisingut pakub Swedbank Liising AS. Tutvuge teenuse tingimustega aadressil www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteerige pangatöötajaga. Kredidi kulukuse määr on 3,72% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 39 990€ koos käibemaksuga, sissemakse (sisaldab KredExi toetust 45%) 50%, lepingu periood 5 aastat, jääkväärtus perioodi lõpus 20%, lepingutasu 200 €, intress 6 kuu Euribor + 2,9% aastas (19.09.2012 oli 6 kuu Euribor 0,472%; lepingus fikseeritud Euribor võib muutuda iga 6 kuu järel).

Koostöös: **Swedbank**

Ähvardajate taust ja motiiv panevad kukalt kratsima

Analüüs

Lauri Tankler
reporter

Tänaseks välja kuulutatud küberrünnak riigiasutuste vastu lükati osalejate puudusel reedele edasi.

„OpEstonia kuupäev muudetud 12-ndaks, reedeks. Meil on vaja rohkem inimesi ja reede on kõigile parem, sest siis on rohkem aega,” kõlaks tõlkes tekst sellelt Facebooki leheküljelt, kuhu on koondunud isikud, kes Eesti-vastaseid küberrünnakuid plaanivad. OpEstonia on niisiis rünnakute koondnimetus, Anonymouse nime kasutavad seal osalejad ja kõige jaburam on see, et kogu info liigub nii avalikult.

Eile hommikul ilmus avalikkuse ette video, hoiatamaks Eesti valitsust rünnakute eest ja õhtuks oli sellele „üritusele” end kirja pannud umbes 80 inimest. Enamik neist olid muidugi väljamõeldud nimega ingliskeelsest kultuuriruumist pärit isikud, aga päris palju oli ka oma õige nime all osa võtta soovivaid inimesi Eestist. Sealhulgas on näha, kes neist käib Mäetaguse põhikoolis, kes Luua metsanduskoolis, kes Viljandi maagümnaasiumis. Minge vaadake järele, kui huvitab (otsing: #OpEstonia).

Ähvardust paneb aga tõsiselt võtma eelmisel nädalavahetusel samasuguse ähvarduse järel toimunud ulatuslik rünnak, mis võttis võrgust maha Rootsi panga ja mitme riigiasutuse veebileheküljed.

Kuid nende rünnakute ametlikuks ajendiks olid võimalike aktsioonid failijagamisportaali The Pirate Bay vastu

Eile hakkas veebis ringlema video, kus võrreldakse Eesti ja Kreeka majandusnäitajaid ja lubatakse mitte unustada.

ekraanitõmmis

ning Rootsi ja Wikileaks juhi Julian Assange'i konflikt.

„Seal [Eestit puudutavas videos] ei ole konkreetset ähvardust, seal on lihtsalt irin sel teemal, et Eestis on paha elada ja me saame palga vähem kui Kreeka,” kirjeldas Anonymouse nimel tehtud

nakute puhul see, et eri grupid kasutavad nime Anonymous, õigustamaks oma eesmärke. „On üks meem, üks silt, mida saab nii-öelda riulist võtta, kui vaja mingi asi ära teha,” selgitas Veldre. Seetõttu on väga keeruline öelda, kes nad konkreetselt on.

Ka Rootsi rünnakute ajal juhtus, et osa nii-öelda ametlikumaid Anonymouse esindajaid püüdis Twitteri kaudu end rünnakutest distantseerida. Ja kuna

üha rohkem alaealisi püüdis aktsioonidega liituda ja ebaseaduslikke rünnakukatseid teha (lubades küll väga lihtsalt ründaja tuvastada), siis tekitas see paljudes muret. „See rünnak on kaaperdatud mingitel lastel,” hoiatati Rootsi operatsiooni juhtinud jututubades.

Anto Veldre
RIA infoturbeekspert

On üks silt, mida saab nii-öelda riulist võtta, kui on vaja mingi asi ära teha.

videot riigi infosüsteemi ameti infoturbeekspert Anto Veldre. „Rootsis oli konkreetne juhtum. Londonis on üks Ecuadori saatkonnas elav seltsimees [Assange] ja keegi grupp arvas, et nad saavad ta vabamaks, kui riiki pommitavad.”

Omaette mureks on ka nädalavahetuse Rootsi rün-

RÜHMITUS

Kes või mis on Anonymous?

Tavapärastelt *hactivist*’ideks kutsutud eri tausta ja maailmavaatega grupi Anonymouse nime kasutatakse mõne ühiskondliku teema nimel võideldes. Anonymouse aktivistid tavatavad rõhutada, et neil puudub igasugune formaalne juhtimisstruktuur, kuid eri operatsioonidel on juhid.

Tänavu oktoobris ilmus ka üks pikem dokumentaalfilm Anonymouse sünniloost („We Are Legion”, saadaval juba Youtube’is, samuti on iroonili-

sel kombel lekkinud piraatkoopia The Pirate Bay kaudu leitav), kus selgitatakse, kuidas irvitajatest ja pullitegijatest said ühiste väärtuste eest seisvad aktivistid.

Anonymouse nimi sai kuulsaks USA-s eelkõige saientoloogia kiriku vastase võitlusega. Nad on võtnud vastutuse näiteks Visa, Mastercardi ja Paypali vastu suunatud rünnakute eest, kättemaksuks Wikileaks rahavoo kinnipaneku eest. Kõik ülejäänud aktsioonid on rohkem kohaliku suunitlusega.

See aga ei hoidnud ära reaalset rünnakut Rootsis. Kavatavat Eesti-vastast rünnakut kirjeldaval leheküljel on mainitud eelkõige eesti.

ee ja politsei.ee veebikülge. Nii RIA kui ka politsei hoiavad end sündmuste arenguga kursis ja koguvad informatsiooni. ●

Alar Karis asub juhtima Arengufondi nõukogu

Ettevõtlus

Eesti Arengufondi nõukogu valis esmaspäeval toimunud korralisel koosolekul uueks esimeheks Alar Karise.

Karise sõnul on fondil töös mitu uut ambitsioonikat projekti. „Arengufondi tegevuse peamiseks mõõdupuuks peab olema kaasaegse Eesti ettevõtluse aktiivsus, edukus ja rahvusvaheline läbilöögi-võime,” kommenteeris Karis, kelle kinnitusele on investeerimistegevuse ja seireprojektide kõrval fondi lähiaastate suu-riimaks proovikiviks ettevõtlikkuse arendamiseks mõeldud nii-öelda ärastuskoolituste kava välja töötamine ja ellu viimine.

Viimased kolm aastat nõukogu tööd juhtinud Raivo Vare põhjendas ametist loobumist uue etapiga fondi tegevuses. „Minu jaoks sai kevadel üks periood läbi – järgmiseks viieks aastaks sai valitud uus juhatuse esimees ning paras aeg on ka nõukogu töö juhtimises ohjad üle anda,” selgitas Vare.

Tartu ülikooli professor Alar Karis on olnud Arengufondi nõukogu liige alates 2007. aastast. Karis on rektorite nõukogu juhatuse esimees, aastatel 2003–2007 oli Karis Eesti maaülikooli ning aastatel 2007–2012 Tartu ülikooli rektor.

Arengufond on riigikogu ellu kutsunud mõttekeskus ja riskikapitalifond, mille eesmärk on kasvatada ettevõtlikkust Eestis ning investeerida rahvusvahelisele turule suunatud innovaatilistesse Eesti ettevõtetesse. ● EPL

Täna Delfis:
kas Eesti on
küberterroristide

Laido: kultuuri võiks toetada suhtumise pärast

Intervjuu

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Kultuurkapitali uus juht Olavi Laido asub ametisse 1. novembril, konkursivõidu tõi talle konkurentsitult tugevaim visioon.

●●Tulete kindlustusvaldkonnast, miks just kultuurkapital? Lihtsalt amet tundus niivõrd huvitav, amplituuda lai, see kutsus kandideerima. Olen olnud sellel aastal enam-vähem puhkusel, siis hakkasin vaatama rohkem ringi, millised võimalused

oleks edasi minna. Ja kui ma seda kuulutust nägin, siis see pani südame kiiremini käima. ●●Teid valiti, sest teie visioon osutus kõige tugevamaks. Kas see sisaldab ka ümberkorraldusi kultuurkapitali töös?

Niimoodi otseselt mul küll selliseid plaane polnud. Kõigepealt pean end vanadega kursis viima, kas seal on probleeme. Kohe lammutust ei olnud plaanis.

●●Mis saab pikalt vaidlusobjektiks olnud ERM-i hoone ja EMTA saalide rahastamisest?

See on ikkagi nõukogu pädevus, siin ma küll ei sekku.

●●Kuhu võiks kultuurkapital areneda näiteks teie ametiaja keskpäigaks, mis oleks tema

funktsioon pikemas plaanis?

Ma näeks seda, et oleks juurdunud suhtumine, et kultuuri toetamine suurema-väiksema rahaga on täiesti normaalne, palgast väike protsent anda. Mitte ainult niivõrd raha pärast, juba suhtumise pärast.

●●Kultuuriministeeriumis ja kultuuri juhtimise-rahastamise valdkonnas käib suurem meeskonnavahe. Kuivõrd võib

teid vaadata kontekstis kui minister Langi meeskonna liiget?

Ma ausalt öeldes ei tunne Langi meeskonna töövõtteid, me pole nii lähedalt kokku puutunud selles mõttes. Ja mis puutub kultuuri juhtimisse, siis ma usun, et siin on ikka omad spetsialistid kultuuriinimestel olemas. See majanduslik pool ja mida juhataja peab tegema, see on toetav ala.

●●Briifingul viitasite välismaa kogemustele. Milliseid end välisriikides õigustanud kultuurirahastuse mudeleid võiks Eestiski rakendada?

Ma mõtlesin seda peamiselt selle põhjal, et olen töötanud kahes

UUS

Olavi Laido

Asub ametisse 1. novembril

●●Eesti kultuurkapitali juhataja vastutab kultuurkapitali igapäevase töö ja strateegilise juhtimise eest, juhataja volituste tähtaeg on kuni neli aastat. ●●Lõpetanud Tallinna tehnikaulikooli. ●●Töötanud eri ametikohtadel pangandus- ja kindlustusettevõtetes, viimati juhtis SE BTA Insurance Eesti filiaali. ●●Olnud juhatuse, nõukogu liige Sampo pangas Eestis ja Leedus.

suurfirmas, ühes Soome ja ühes Rootsi omas, kus mõlema juhatajad tegid selliseid liigutusi kultuuri heaks. Ja ma mõtlesin, et peaks nende inimestega täpsemalt suhtlema, kuidas see neil käis. Aga ma nägin, et seda tehti niivõrd loomulikult ja mõistetavalt, et ma tahaks seda siiagi importida.

●●Kas näete kultuuri toetamise plaanis ka kultuuri mõiste laiendamist pop- ja alternatiivilmingutele?

Siin on isiklik arvamus ja juhataja arvamus. Ma sain aru, et siin on täielikult nõukogude otsustada, mida toetatakse. Kui küsida isiklikku arvamust, siis minu meelest võiks küll laiendada. ●

Ansipi palgajutt ajas Narva arstid ja haiged närvi

Arstide streik

Reportaaž

Rein Sikk
Narva

Keegi meist ei teeni 7000 eurot kuus, rõhutasid teist päeva streikivad Narva haigla töötajad nagu ühest suust.

Narva haigla streigib teist päeva, aga kui välja arvata rohelised streigisildid ustel, siis esmapilgul tööseisak silma ei hakka. Rahvas voo-rib sisse-välja, mõni patsient rahustab uksele närve suitsu tehes. Siiski öeldi esimesel streigipäeval, esmaspäeval „ei” rohkem kui kolmesajale arsti juurde või protseduurile minna soovijale.

„See on ikka täiesti uskumatu, mida ajakirjanduses arstide palga kohta räägiti, et 7000

eurot kuus, nagu ütles Ansip,” kostab patsient Aleksandr. Sõnad „seitse tuhat eurot” on nii hoomamatud, et võtavad ta korraks suisa kogeleva. „Ma toetan arstide streiki, aga mitte neid 7000 euro teenijaid, vaid ikka õdesid ja sanitare,” räägib Aleksandr. Teda streik ei häiri, kõik onkoloogiaosakonna patsiendid võetakse vastu, samuti rasedad ja erakorralist arstiabi vajajad.

Irina Rastrogina infopunkti-
tis tunneb end streigi ajal suisa telefoni külge aheldatuna. Nii palju on selgitamist. „Tegelikult tuntakse meile kaasa, mitte ei halvustata ega pahandata,” lisab ta.

Istume minimaalpalga peal

Riidehoidja Tamara Sovovjova selja taga on pooltühi garde-roob. Tema jutt algab samuti rahast. „Kujutage ette, uskumatu, 7000 eurot kuus! Ma tean hästi, meie arstid saavad siin 1200, mingist 7000-st pole küll juttu. Aga meie, teised töötajad, istume minimaalpalga peal, vaat selline on olukord meditsiinis.”

Kohale tormab ametiühingujuht Natalja Metelitsa, käigu pealt jopet seljast ära võttes. Tema ametinimetuse on infektsioonikontrolli kabineti öde. Kuna kabinet töötab, teeb ta streigikorraldamise tööd päris-töö kõrvalt.

Palgata streikijad

„Meil on ambulatoorses osakonnas kokku 36 arsti, kellest 11 streigivad. Kõik 11 pole sugugi ametiühingu liikmed, kellele streigipäevad streigifondist kaetakse. Nii on ka inimesi, kellel jääb solidaarsuse tõttu palk lihtsalt saamata,” räägib Metelitsa.

Haigla polikliiniku teise korru-
se kabinettides on vaikus ja rahu. Isegi tavapäraselt uste vahelt välja immitsevat ravimite ja desinfitseerimisvahendite lõhna pole.

Haigla üks legendaarsemaid tohtreid uroloog Vissarion Gussev istub oma kabinetis, ajaleht ees. Neljakümne kahe tööaasta jooksul on

Doktor Gussev, kes jagab akna all telefonitsi patsiendile selgitusi, streigib esimest korda oma 42 tööaasta jooksul. Esiplaanil on haigla ametiühingujuht Natalja Metelitsa. Foto: Sergei Stepanov

see tal esimene kord streikida. Harjumatu. Gussev peab kohe vajalikuks rõhutada, et ta ei saa kuus kunagi üle 1000 euro kätte, nii et see lehes olev palgajutt... Siis aga heliseb

ri Kampus haarab paksu žurnali pihku ja teatab, et eile oli osakonnas täiesti tavaline vastuvõtt – 207 inimest. „Kartsime, et osa neist, kes mujale ei pääse, saavad siia, aga õnneks mitte. Ju meid mõistetakse.” Doktor Kampusel poleks samuti streikimise vastu midagi, aga töö EMO-s välistab selle täiesti. Tema on ka ainuke, kes narvalasi vägagi häirivat rahateemat ei puuduta.

Korraga on EMO ukse taha tekkinud seltskond veidi ehmunud ilmega noori. „Politsei saatis nad koolist narkokontrolli, ju arvati, et siin pole meil midagi teha,” kostab kommentaar. ●

Irina Rastrogina
istub infopunkti-
tis

Tegelikult tuntakse meile kaasa, mitte ei halvustata ega pahandata.

tohtri telefon ning ta hakkab pikalt oma patsiendile selgitama ja vabandama, et see mõistaks ka neid, streik ju.

Erakorralise meditsiini osakonda streik ei puuduta. Vale-

ARVUDES

Esimene päev

Esmaspäeval ei pääsenud arsti vastuvõtule 247 inimest, tege-
mata jäi 14 massaaži, 110 protseduuri ja 25 muud toimingut. Kokku häiris esimene streigipäev 386 patsiendi elu.

„Loodame, et meid mõistetakse, sest ka meie arstid mõistavad olukorda, näiteks on palgaläbirääkimistel juba loobunud kümneeurosest tunnihinnast, jäädud 8,6 peale. Aga sellest, et õed saaksid 5,5 eurot tunnis ja hooldajad kolm, me ei tagane,” räägib Metelitsa.

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Sanitaar- ja keskkonnatehnika | Tööriistad ja ehitusseadmed | Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

FEB'is on meistrite päevad, kõik tööriistad tavahinnast 20% soodsamalt!

Akutrell
Milwaukee C12DD
01/933427023
■ 2 kiirusega
■ kaal koos akuga 1,2kg
■ maksimaalne väändmoment 30Nm
■ komplektis kaks akut 3,0Ah, Li-Ion
■ aku ping 12V, laadimisaeg 30min
€ 189.-
tavahind 289.-

Keevitusaparaat
ESAB Buddy Arc 180
54/0700300885
■ MMA/TIG keevitus
■ max 180 A
■ generaatori järel kasutatav
€ 295.-
tavahind 399.-

Kuumaõhu puhur
Rapid Thermal 1600
33/THERMAL1600
■ võimsus 1600 W
■ temperatuur 50-550 kraadi
■ õhuvool 280 l/min
€ 19.90
tavahind 29.-

Pöletigaas kuni 1900 °C
Multigaas 600 ml
35510
€ 4.50
tavahind 6.30

Pöletigaas kuni 2200 °C
MAPP-gaas 600 ml
35551
€ 9.50
tavahind 16.30

Pöletigaas
Supergaas 190 ml
35900
€ 1.50
tavahind 2.40

Otsikute komplekt
Wiha Croco Box
10/7979-02VH
■ komplektis 16 otsikut
■ komplektis otsikuhoidja
€ 9.90
tavahind 13.90

Lehtsilmusvõtmete komplekt
Topex
51/35D353
■ 12 osaline komplekt
■ võtmed vahemikus 6-22 mm
€ 9.90
tavahind 17.50

1/2" Padrunite komplekt
Topex
51/38D652
■ 11 osaline komplekt
■ komplektis narrevõti
■ padrunid vahemikus 10-24 mm
€ 14.90
tavahind 26.-

Metallipuuride komplekt
Ruko Terrax
07/TX214214
■ komplektis 19 puuri
■ suurused 1-10 mm
€ 9.90
tavahind 14.90

ESAB

Milwaukee

RUKO
Germany

Rapid

wiha
Premium Tools

ROTHENBERGER

Külasta kindlasti toodete demopäevi, kus FEB'i spetsialistid ja tootjate esindajad tooteid demonstreerivad. Demopäevad neljas linnas kell 10.00-15.00 järgmiselt:
16.10-Pärnu (Lina 22) **17.10-Tallinn** (Forelli 4) **18.10-Rakvere** (Narva 23F) **19.10-Tartu** (Ringtee 61B)

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) TARTU: Ringtee 61B NARVA: Puškini 5 RAKVERE: Vase 1 / Narva 23F VILJANDI: Puidu 17 PÄRNU: Lina 22

Kampaania kestab 08.10-21.10

Müügile on ilmunud üksikud toad korteritest

Kinnisvara

Üksikud toad lähivad müüki enamjaolt suure pere omandusse sattunud korteri jagamisel.

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epi.ee

Kinnisvaraportaalis seisab kuulutus, mis lubab väga odava hinnaga väga heas piirkonnas asuvat väikest eluaset. Ametlikult ühetoalisena reklaamitava korteri kuulutusel torkab aga lähemal uurimisel silma väike klausel – tegu on siiski ühe toaga suuremast korterist. Selliseid tubasid võib müügiks leida nii spartalikes paneelilamutes kui ka korralikes väiksemates majades. Kas teie ostaksite endale sellise toa?

Üht säärast tuba müüb ka Reval 24 kinnisvarabüroo ja maakler Kaja Markus tunnistas, et keskmine Eesti inime ne sellist eluaset ei otsi. „Ega suurt sellist müüa ei õnnestugi, sest näete isegi, et kuulutus ripub lihtsalt üleval. Inimesed otsivad pigem ikka oma korterit kui ühispinda, kus kõik ülejäänu on ühine,” sõnas ta.

Markuse andmeil tulevad sellised korteriosad enamjaolt müügile siis, kui suurele pere-

konnale kuuluvas ühises korteris otsustab üks pereliige enda osa rahaks teha. „Laste vahel on sellistes peredes näiteks toad ära jagatud ja omavahel nad siis otsustavad, et kes üürib, kes müüb,” ütles ta.

Pindi Kinnisvara juhatuse liikme Peep Soomani sõnul võib korteriosa müük põhjustada tõsiseid konflikte ja saab pahatihti juba kinnisvaratehingu alguses peatükiks pikemast tülist. „Sellisel juhul on enamasti põhjuseks, et kaasomanikud pole jõudnud mingis osas kokkuleppele ja siis

Teise korteriossa võib spekulant elama panna ebameeldivad inimesed.

üritab üks osapool müüa enda mõttelist osa korterist,” lausus Sooman. „Tegelikult selline müük midagi head ei too, isegi kui ostja leida.”

Korteri jagamine eri omanike vahel annab võimalusi igasugusteks eriarvamusteks. „Inimene, kes on valmis ostma ühest korterist ühte tuba, on pigem valmis astuma võitlusse ja tekitama ebamugavusi teisele osapoolle, et see

Müüa korter, 1 tuba - Harjumaa, Tallinn, Kesklinn, Nafta 6 (19.05.09) **Hind 9 500 €** 148 643 EEK

Salvesta kuulutus Saada sõbrale Print Tagas

Üldinfo

Tehing Müüa korter

Tuba 1

Üldpind 19 m²

Korrus/Korruseid 5 / 5

Energiamärgis -

Sesukord vajab san. remonti

€/m² 500 €

Hind 9 500 €

Andmed kinnisturaamatust

Telli leainformatsioon (0,99€)

Stepan Romanov

Stepanastarot@hotmail.ee

5810 7601

666 4325

www.astarot.ee

astarot.ee

Kõik selle makleri objektid.

Astarot OÜ

ASTAROT kinnisvara

Hind 9 500 €

Müügil on „ühetoaline korter”, mis tegelikult on vaid tuba suuremast korterist.

Foto: ekraanitõmmis

murduks ning oleks valmis korterit omakorda tervenisti maha müüma,” kirjeldas Sooman aastate jooksul ette tulnud üksikuid juhtumeid. „Kui saad endale kahetoalisest korterist kätte poole mõttelisest osast veerandi hinnaga, siis

võib üliagressiivne spekulant panna sinna poolde korterisse elama väga ebameeldivad inimesed ja lõpuks võib teine osapool murduda. Seega peaks osapooled ikkagi katsuma omavahel kuidagi kokkuleppele jõuda.”

Politsei saadab Sanderi galerii maalid ekspertiisi

Kunstivõltsing

Osapooled keelduvad

endiselt avaldamast

kahtlustuse saanud

Sanderi assistendi nime.

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epi.ee

Kahe nädala eest Eesti Päevalehe poolt paljastatud Mart Sanderi galerii kunstivõltsingust alanud kriminaaluurimine jätkub ning täiendavate asjaolude selgitamiseks on politsei esitanud kunstimuuseumi ekspertide palve uurida vaidlus- aluste maalide autentsust.

Politsei on Sanderi galeriist nädalavahetuse seisuga ära võtnud üheksa maali, mis lähivad aeganõudvasse ja paarsada eurot tüki eest maksvasse ekspertiisi, mille järel tunnistab Kumu ekspert Alar Nurkse pildid tõenäoliselt võltsinguks, sest ka galerii omanik Mart Sander ise pole väitnud, et küsimuse all olevad maalid originaalid oleksid.

Kõige rohkem on tähelepanu saanud vähetuntud Saksa autori Ria Picco-Rückerti maal vedurist ja töölistest. Galeriis punase viisnurga saanud maal on juba nii suur hitt, et Sanderi enda väitel pakutakse selle eest suuremaid summasid, kui

see, millega ta esialgu Andrus Johani nime all oksjonile läinud oleks.

Senimaani on kogu skandaalis kahtlustuse saanud üks inimene, kes oli Sanderi sõnul esialgu galeriis valvur, kuid hakkas seejärel pidevalt galeriieelu ja kunstiajalugu õppides ka galerii jaoks maale ostma. Iga maali eest oleks osa selle müügihinnast läinud valvurile-kunstiekspertidele ja see kasu võiski olla tema ajendiks.

Süüdlane pole kindel

Uurimist juhtiv prokuratuur keeldub endiselt kahtlustatava nime avaldamast, sest isegi eesnimi või vanus võimaldaks tema isikut tuvastada. Samal ajal tunnistab Põhja ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja Arno Pöder, et praegu välja käidud versioon iseseisvalt tegutsenud assistendist on piisavalt küsitavusi. „Menetlus on alles algusjärgus ja kõik asjaolud pole veel kaugeltki selged,” sõnas Pöder.

Mart Sander ise väitis Eesti Päevalehele, et kahtlustatav assistent politseile enda süüd eitanud pole. Küll tunnistab Sander, et tema teooria konkurentide korraldatud vandenõust, kus ka Eesti Päevaleht oli tema meelest osaline, osutus ekslikuks.

Suurim valik uusi pakkumisi!

Vaata kõiki: www.pindi.ee/projektid

UUED KODUD

KORTERELAMU HAABERSTIS, VABAÕHUMUSEUMI TEE 65

2 - 5 toalised korterid, üp 68,4 - 130,4 m². Asub Merirahu elurajoonis. Kõikidel korteritel on terrassid või rõdud. Panipaigad on nii korterites kui ka maa-alusel parkimiskorruusel.

Hinnad alates 131 328 €.

Tiit Kaart, 5645 0932

KORTERID PEETRI ALEVIKUS VÄGEVA TEEL

Majas on 19 korterit, neist enamus on 3- ja 4-toalised suurusega 76,6 - 122,3 m². Uus kolmekordne kortermaja ehitatakse Peetri aleviku elurajooni keskele pargi kõrvale.

Hinnad alates 103 000 €.

Triin Sild, 562 371 46

Neeme Liiva, 527 2623

TURVALINE KODU PELGURANNAS

1 - 4 toalised korterid, üp 37,8 - 79,7 m². Vihuri 4 kortermaja eeliseks on välja kujunenud elukeskkond ning turvalisust lisab õueala hõlmav videovalve. Stroomi liivarand jalutustekkonna kaugusel.

Hinnad alates 67 800 €.

Marge Sinimets, 511 9390

Tatjana Shevtshenko, 515 2005

KARULAUGU TEE 9 KORTERELAMU VIIMISEIS

2 - 4 toalised korterid, üp 48,1 - 128,1 m². Kõikide korterite juurde kuulub panipaik soklikorruusel ning parkimiskoht suletud sisehoovis. Enamikel korteritel on klaasitud rõdu, viimase korruse korteritel terrass.

Hinnad alates 69 500 €.

Eha Ermo, 518 6440

Ivar Sinilaid, 506 7774

ÄRIPINNAD

BÜROOPINNAD PETERBURI TEE 90F

Üürile anda erinevad büroopinnad II-IV korrusel suurustes 123 - 409,7 m². Ruume on võimalik ühendada suuremateks büroopindadeks. Hoones on toitlustus. Üürihinnale lisandub tasu kommunaalteenuste eest.

Hind 2.65 €/m² kuu (+ KM)

Rein Ruusmann, 513 4582

KAUBANDUSPIND KADAKA TEEL

Üürile anda kauplus-ladu Mustamäe linnaosas Kadaka teel. Üüripinna suuruseks on 1239 m². Pinnad on heas seisukorras. Parkimine hoone ees asuvas parklas. Üürihind 5,5 €/m². Hinnale lisandub kommunaalkulu.

Hind 6 814.50 € (+KM)

Argo Piirsalu, 506 0226

LAOPIND JÜRI ALEVIKUS ARUKÜLA TEEL

Üürile anda laopind Rae vallas. Üp 570 m², kivihoone, signaalsatsioon, valvur. Hoone kõrval võimalus rentida välipinda kuni 2000 m². Üürihind 1,90 €/m². Hinnale lisandub elektrikulu.

Hind 1 085 €/kuu (+ KM)

Tiit Kaart, 564 509 32

TOOTMISMAA KADAKA TEEL

Müüa tootmismaa kinnistu Kadaka tee lähedal. Olemas kehtiv detailplaneering. Krundile on planeeritud 4-korruseline hoone ehituluse pinnaga 650 m² ja suletud brutopinnaga 2600 m², 75% är- ja 25% tootmispind.

Hind 290 000 € (+ KM)

Hannes Käbi, 511 7370

EESTI PANK UURIB VEB FONDI DOKUMENTE

Eesti Panga nõukogu istungil toetas nõukogu panga presidendi otsust korraldada audit, et otsida välja ja anda hinnang keskpanga dokumentidele ja tegevusele seoses VEB Fondiga.

Pank teatas, et keskpanga auditle võiks järgneda ka riigikontrolli audit, mis looks lisaselgust, kuna Eesti Panga siseauditi mandaat ei võimalda kogu VEB Fondi puutuvat auditeerida. **ERR**

NAFTA KALLINEB

3,5 protsenti kallines eile nafta hind maailmaturul, sest kardetakse Türgi-Süüria konflikti eskaleerumist. Türgi teatas, et viib Süüria piiri äärde raskerelvastust. **Bloomberg**

LADADE TOOTJA TEENIB KENA KASUMIT

Samal ajal kui mitmed autotootjad vaevlevad raskustes, teenib Venemaa Ladade tootja Avtovaz kena tulu.

Ettevõtte esimese poolaasta kasumiks on 17 miljonit eurot,

mulu oli ettevõtte veel sügavas miinuses. 25 protsenti Avtovazist kuulub Nissan-Renault'le, aasta lõpuks suureneb Jaapani-Prantsuse konsortsiumi osalus 50-ni. **Kauppalehti**

Sadam: riigikontrolli raport on loogikavastane

Kai Eilne nõukogu istung lükkas ümber riigikontrolli süüdistuse, et Tallinna Sadama juhid tekitasid konteinerikaid ehitades ettevõttele mitu miljonit eurot kahju, mille nad peaksid ise hüvitama.

„Riigikontrolli nõue, et sadama juhid peaksid ise hüvitama 2,42 miljoni euro suuruse kahjusumma, tuli meile üllatusena,” ütles nõukogu esimees Neinar Seli. „Kuid kahju ei ole tekitatud, sest kai ehitamine

läks tänu juhatuse tegevusele mitte kallimaks, vaid hoopis odavamaks.”

Riigikontroll valis kaehitust käsitledes välja üksnes süüdistavad faktid, jättes olulise teabe tähelepanuta, väitis advokaadibüroo Varul koostatud raport. Kogu süüdistus oli rajatud ehitusfirma KMG inseneri Eduard Kikkase väidetele. „Riigikontrollile teavet jaganud insaider oli insener, kes tõi KMG-sse terminali põhimõtte-

lise lahenduse ja ei olnud rahul selle eest makstud tasuga,” ütles Varuli büroo vandadvokaat Martin Tamme.

Sadama juhatuse esimees Ain Kaljurand ei välistanud, et terminali rajamisel ehitustööd peatanud Rail Garant võib lähituleka sadama vastu tehtud justiitsrühnakutest.

„Rail Garant on seni täitnud kõik oma lepingulised kohustused, kuid nüüd pole poolteist kuud ehitatud,” rääkis

Kaljurand. „Peamine ehitustööde peatamise põhjus peitub Nikolai Falini lahkumises ja Rail Garant Estonia juhtide väljavahetamises, mistõttu vajab ettevõtte asjade selgine-miseks aega.”

Rail Garanti poolt Muugale rajatav konteineriterminal pidanuks algsete kavade järgi alustama tööd 2013. aasta juulis. Ent nagu pildilt näha, pole terminali ehitus veel sugugi lõpusirgel. **Andres Reimer**

KLM-i surveavaldus: makske või hüljake laps

Reisimine

Mainekas lennufirma

KLM pressis juba makstud piletitega eesti perelt veel raha välja.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.ee

Soliidsena näiv firma seadis Ameerikast koju tõttava perekonna valiku ette: nad kas maksavad piletile märgitud lapse eest 400 dollarit juurde või jätavad lapse lennujäama maha. Õnneks oli perekonnal nõutud raha olemas. Hiljem lennufirma esindajad küll tunnistasid oma eksimust, kuid raha tagasi maksimisel ilmutasid hämmastavat käpardlikkust.

Kui Maris Uusna soetas möödunud talvel endale, oma

lapsele ja elukaaslasele Baltic Toursile kuuluvast portaalist lennujäama.ee edasi-tagasipiletid Los Angelesse, sujus kõik. Maksed toimusid, Baltic Tours võttis aegsasti ühendust. Miski ei viidanud võimalusele, et reisilt koju naasmine osutub närvesöövaks vintsutuseks.

Reisiseltskond saabus 23. veebruaril aegsasti Los Angelesse lennujäama, kui ühtäkki hakkas lennuni jäänud aeg ähvardavalt kokku sulama. Reisijate teele astus KLM-i administraator, kes väitis, et kaasas oleval lapsel pole lennuõigust. Pere näitas oma reisidokumente, mis tõendasid, et lapsel on nn sülekohaga koju lendamise õigus, selle eest on ka makstud. KLM-i esindaja aga pakkus kompromissi: lapse lennukile lubamise eest tuleb 400 dollarit juurde maks-

ta või ta lihtsalt lennujaama maha jätta. „Maksime nõutud raha, kui väljalennuni oli jäänud kõigest 12 minutit, kuid sellest ei piisanud, et lennufirmat lepitada,” rääkis nõrduinud Uusna. „Meil oli mitu ümberistumist ja igas lennujaamas oli meil ebameeldivusi.”

Raha siiani saamata

Lõpuks vintsutatult koju saabunud puudus soov hakata suure lennufirmaga kana kitkuma. Kuid nad ei soovinud ka 400 dollarit ettevõttele jätta. Baltic Tours edastas pretensiooni piletid müünud firmale Air France KLM. Lennufirma saatis klientidele vabanduse ja lubas raha tagasi kanda, kuid kliendi kiusamise põhjust ei selgitanud.

Firma pole seniajani raha tagasi maksnud. Pärast kliendi

pangarekvisiitide saamist tehti rahaülekanne, mille tõendamiseks saadeti teele ka maksekorralduse koopia. Ühtlasi nõuti kliendilt kinnitust, et raha on käes ja enam pretensioone ei ole. Kuid pank oli lennufirmale raha tagasi saatnud, sest konto omaniku nime asemele oli kirjutatud hoopiski Baltic Toursi müügijuhi Margit Lõivu nimi.

„Taoline juhtum on meie praktikas väga erandlik ning kahetsusväärselt pikale veninud,” ütles vahejuhtumist häiritud Lõiv. „Oleme lennufirma ja reisija vahelise reisijaveolepingu vahendajaks ega saa mõjutada mis tahes lennukompanii kohustuste täitmist.”

Lennufirmalt KLM polnud artikli ilmumise ajaks vastu- sed Eesti Päevalehe toimetuse veel laekunud. **•**

Ots: Tallinna Vesi kaitseb oma erastamislepingut

Tüli

Konkurentsiameti juht Märt Ots ütles, et Tallinna Vee süüdistus tema aadressil ning minister Juhan Parts alustatud teenistusliku järelevalve menetlus on vaid ebameeldivad kõrvalnähud regulaatori töös, sest kõik otsused selle ettevõtte kohta olid tehtud seadusi ja võrdse kohtlemise printsiipi arvestades.

„Kõik otsused, mida mina ja konkurentsiamet on teinud, lähtuvad ainult seadusest ja võrdse kohtlemise printsiibist. Me ei ole meetodeid muutnud ka Tallinna Vee puhul. Amet täidab talle ette pandud seadusi ning seetõttu ei saa ka uurimine midagi seadusvastast leida,” sõnas Ots.

Küsimusele, kas Ots ja konkurentsiamet on jäänud lihtsalt Tallinna Vee ja Parts'i ehk IRL-i vahelise hõõrumise kannatajaks, ütles ameti juht, et kohtus oma erastamislepingut kaitsev ettevõtte teeb kõik selleks, et protsessi pidurdada ja

mõjutada. „Ma ei usu, et olen mingis võitluses kahe osapoole vahele jäänud. Samas on selge, et kui konkurentsiamet määrab hinna ning ei luba ettevõttele oma suva järgi kommunaalhindu tõsta, siis ettevõttele see ei meeldi,” lisas Ots.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts algatas börsil noteeritud vee- ettevõtte Tallinna Vee avalduse peale konkurentsiameti peadirektori Märt Otsa suhtes teenistusliku järelevalve menetluse. Menetluse algatamise käskkirjale andis Parts allkirja möödunud nädala reedel, aruanne aga tuleb esitada hiljemalt 14. detsembriks. Tallinna Vesi saatis septembris majandusministrile pöördumise palvega korraldada üksikasjalik järelevalve konkurentsiameti kommunaal- ettevõtetele rakendatava hinnamethodika ning Tallinna Vee tariifide kehtestamise eest vastutava konkurentsiameti juhi tegevuse üle. **•**

Martin Hanson

Imatra Elekter pakub kolme paketti

Energia

Imatra Elekter tuleb elektri vabaturule kahe paketiga, milleks on fikseeritud hinnaga pakett Püsiv ja Nord Pool Spoti börsihinnast sõltuv Täpne. Püsiva paketi puhul pakub ettevõtte kuue- ja 12-kuulisi fikseeritud hinnaga lepinguid ja valida saab ka „roheline energia” versiooni.

Võrguettevõtte kohustuste tõttu pakutakse oma võrgu tarbijatele ka riiklikult reguleeritud üldteenust, mille nimeks saab Mugav.

Täpsema pakettide hinnakirja lubab ettevõtte avalikustada oktoobrikuu jooksul.

Praeu tegutseb Imatra Elekter Läänemaal ja Viimsis, ettevõttel oli aasta algul ligi 25 000 klienti. **• EPL**

TAVA METS
15 aastat metsamajandust

OSTAB
METSAKINNISTUID
KÜSIGE HINDA!
TEEME TEILE PAKKUMISE
tel: 513 7887
Valdo Hermann
info@tavamets.ee
www.tavamets.ee

KAOS NÄITUSELE

Arhitektuuribüroo KAOS valiti osalema rahvusvahelisele näitusele, mis tutvustab võistluse „Euroopa avaliku linnaruumi auhind 2012” premeeritud töid. **EPL**

RESONABILIS ROOTSIS

Ansambel Resonabilis (Iris Oja, Kristi Mühling, Tarmo Johannes ja Aare Tammesalu) esineb 12. oktoobril eesti muusika kontserdiga Stockholm festivalil Nordic Music Days. **EPL**

LÕIKUSPIDU VILJANDIS

Kõik pärimusmuusika sõbrad on 12. ja 13. oktoobril taas oodatud Viljandisse traditsioonilisele, kümnendale lõikuspeole, kus lavale astuvad nii tänavusel pärimusmuusika festivalil säranud

muusikud kui ka täiesti uued tulijad. Teiste seas astub üles suvel menu nautinud pereansambel The Begleys lirmaalt West Ker-ryst Dingle'i poolsaarelt. **EPL**

NOOR KUNST HOBUSEPEAS

Kunstirühmitus Demodictus (Ott Pilipenko, Mari Prekup, James Connor, Priidik Hallas, Taa- vi Tulev, Märt Vaidla) avab täna Hobusepea galeriis esimese näituse „Demodictus”. **EPL**

Maria Peterson: Tšehhovi teatrit ei saa sõnades kirjeldada

Intervjuu

Andres Laasik
toimetaja

Theatrumis jõuab publiku ette Tšehhovi klassikali-
ne „Onu Vanja”, ühte
pearollidest mängib
Maria Peterson.

●●Jelena Andrejevna on „Onu Vanjas” dramaturgilist intriigi käivitav võluv daam. Mis suunas nüüd see naisroll kaldu on? Ma alati imestan selle üle, et inimestel tundub olevat mingi kollektiivne mälu Anton Tšehhovi loomingu kohta. Mulle tundub, et see on seda tugevam, mida vähem ollakse tegelikult tema teostega kursis. Näiteks kui ma pakusin üle-eelmisel aastal teatriharu gümnaasiumiõpilastele välja teha koolitööna „Kirsiaeda”, siis vaatasid peaaegu kõik mind sellise näoga, nagu ma räägiksin mingist eelajaloolisest näidendist. Aga kui olime esimese vaatuse ära lugenud, oli enamik vaimustuses.

Mina olen näinud lapsena Katri Kaasik-Aaslavi „Onu Vanjat”, aga kuna see oli nii ammu, siis mäletan sealt ainult Sulev Luige Teleginit. Seetõttu ma ei tea, kuhu poole see naisroll tavaliselt kaldu on.

Jelena Andrejevna rollil ei ole tervikpildis suuremat tähtsust kui teistel rollidel. Tšehho-

vi näidendites ei ole klassikalisest mõttes peategelast-kangelast. Isegi pealkiri „Onu Vanja” on minu meelest rohkem selline üldistus „lihtsale” inimesele. Tšehhovil on huvitaval kombel ühendatud absurd ja sümbolism. Mõttetuse taju ja tähenduse otsing on ka Jelenal väga suur. Ta tegeleb põhiliselt iseenda paigutamisega maailmasüsteemi, saamata aru, kas ja mis süsteem maailmas on. Oma kutsumusest mööda elamine, mis on viinud sügava igavuse ja tahtetuse tundeni. See tekitab mingi eksistent- siaalselt traagilis-humoorika kõrvalpilgu endale ja ümbritsevale.

Aga üldiselt on see eelnev jutt kõik teooria, mis avab sellest tegelasest vaid kirjandlik- mõistusliku pildi. Teater on selles mõttes imeline paik, et seal saab luua ja näha seda, mida sõnades pole võimalik kirjeldada.

●●Theatrumis on tehtud Tšehhovi väikevorme ja täispikk näitemäng tuleb alles nüüd. Miks nii kaua hoogu võeti?

Tšehhovi täsipika näidendi tegemine on küll tõesti pikalt plaanis olnud ja kaalumisel on olnud erinevad variandid, aga enamasti katsume teha neid asju, mis just sellel hetkel truppi ja lavastajat kõnetavad.

●●Theatrumis on nähtav prantsuse kultuuri dominant, seejärel on näha ka vene kultuur. Mida tähendab vene näitekirjan- dus ja kultuur laiemalt Theat-

rumi nooremale seltskonnale?

Vene kultuur ja kirjandus tegeleb väga palju inimeseks ole- mise saladusega ja see kõnetab iga inimest, kes kuulata tahab. Ma ei oska muidugi teiste eest vastata, aga ma arvan, et see on julgus rääkida siiralt inimhin- gest, armastusest, jumalast ja jumalastusest.

●●„Onu Vanja” žanriks on au- tor märkinud kergelt „stsee- nid külaelust”, milles on vih- je koomilisele. Mis vahekord nüüdses lavastuses on naljal ja kurbusel?

Mind väga võib „Onu Vanja” mängupaik – Katariina kirik. Kirik annab žanrile „stseenid külaelust” juba oma mõot- me. Paratamatult läheb selli- ses ruumis mõte sellele, kui- das ma horisontaal- ja verti- kaalteljel parajasti paiknen. Ja ka inimeseks olemise teadma- tuse traagika ja koomika tule- vad väga selgelt välja.

●●Theatrum teeb klassikat suure põhjalikkusega, kui pal- ju „Onu Vanjaga” proove tehti?

Onu Vanja prooviperiood ei olnud liiga pikk, aga ma loo- dan, et ka mitte liiga lühike. Vestlused, arutelud ja tee- mad, mis näidendis peituvad, on võtnud analüüsiks oma aja. Nüüd tegeleme harjutamise- ga. Aga äärmiselt huvitav on olnud. Mis sündima hakkab, saab öelda alles siis, kui publik on saalis. Etendus ei sü- ni protsessis osaleva vaatajata.

●●Milline võiks olla selle tü- ki publik?

Tšehhovi „Onu Vanja”

Theatrum

Lavastaja: Lembit Peterson

Osades: Aleksander Eelmaa (Lin- nateater), Maria Peterson, Eva Eensaar-Tootsen, Mare Peterson, Helvin Kaljula, Andri Luup, Tarmo Song, Ester Pajusoo (Draamateater)

Esietendus 12. oktoobril Püha Katariina kirikus

Maria Peterson suvitava professoriproua Jelena Andrejevna rollis.

Foto: Marius Peterson / Theatrum

Need võiksid olla inimesed, kes tahavad tulla vaatama Theatru- mi etendust „Onu Vanja”. Me ei valmista lavastusi sihtgrup- pidele, vaid inimestele.

●●Väikse teatrina suudab Theatrum tuua välja ühe ma- hult suurema lavastuse. Kui palju selline tööruut klapib näitlejaloomusega, kas vähe- seks ei jää?

Enamasti olen ma tundnud, et mul on piisavalt või palju tööd. Mul on palju tegemist ka teatri kõrvalt ja ma armas-

tan ka seda elu, mis jääb välja- poole projektorivalgust.

●●Maria Petersoni näeb harva kinos või teleris, viimati kõrval- rollis „Klassis”. Miks? Kas pak- kumisi on vähe või äraütlemi- si palju?

Mul ei ole kunagi olnud sellist soovi, et teha midagi lihtsalt sellepärast, et teha. Kardan, et mul on selliseks karjäärinäitle- jaks olemiseks vähe ambitsioo- ni. Ei meeldi ka liigne avalik- kuse tähelepanu. Olen proo- vinud lähtuda põhimõttest,

et teen kaasa nendes töödes, mida ise näha tahaksin, või siis nendes, mis kuidagi keda- gi aitavad või siis klapiivad eri- liselt minu huumorimeele või elutunnetusega.

●●Mis töid on tulevikus oodata? Ei tea praegu. Meie män- gime kaks kuud „Onu Van- jat”, siis hakkab Ott Aardam lavastama. Ehk seal midagi? Tegelikult on ka endal plaan- nis lavastama hakata ja tahak- singi just selles vallas rohkem arenda. ●

Grupiseks ja narkoäri

Arvustus

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Kolm noort inimest
ürivad rahulikult
kanepit kasvatada, aga
Mehhiko narkokartellil
on nendega oma plaanid.

Tänapäeva Mehhiko narkokar- tellid võiksid tänu oma luksu- slikele elustiilile ja sadistlikele töömeetoditele pakkuda head filmimaterjali, aga korralikku filmikäsitlust pole neist teh- tud. On Ted Demme „Blow”, aga see räägib 1970-ndatest,

kus ärasaetud peade disko- saali veeretamine polnud veel tavaline uudisteteema. Oliver Stone'i uus film „Metslased” üritab nüüd teemaga tegeleda.

Põnevamad kõrvalosalised

Endine eriüksuslane Chon (Taylor Kitsch) ja õrnavõit- u aednik Ben (Aaron John- son) jagavad vennalikult kui kanepiärist jaotuvat tulu kui ka blonde juustega O (Blake Lively) armastust. Narko- boss Elena (Salma Hayek) teeb neile pakkumise, millest ei saa keelduda, noormehed keelduvad ja satuvad problee- mide otsa. Film balansseerib pikalt naiivsuse ja tõsiseltvõe- tavuse vahel, aga kaalukauss

kaldub siiski esimese kasuks. Ükskõik, kas hinnata seda kui hedonistlikele noortele mõel- dud romantikafilmi narkost, surmast ja armastusest või inimlikku draamat narkosõja reaalsusest, pole tulemus väga veenev. Märuli kohta tulista- takse liiga vähe, kelmipõnevi- ku kohta on siin liiga palju filo- sofeerimist ja peategelased ei suuda erilist kaasaalamist ära- tada. Kolmik on fotogeneiline ja see on ka kõik.

Kõrvalosaliste valik on pal- ju parem ning meeldivaimad hetked filmist toimuvadki siis, kui ekraanil on Hayek või tema verejanulist alluvat kehastav Benicio Del Toro. On selge, et need kaks polnudki mõel-

Chon ja Ben ronivad sekeldustesse.

kaader filmist

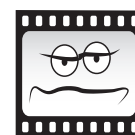
dud mustvalgelt antipa- atseteks tegelaskujudeks, aga kokkuvõttes kukuvad nad välja märksa sümpaatsemad ja karismaatilisemad ka filmi kangelaestest. Ja see ei olnud vist päriselt nii planeeritud.

Möödamannes väärib märki- mist, et kui kanepit ja selle- ga kauplejaid on Hollywoo- dis üldse kunagi negatiivselt kajastatud, siis need ajad on ammu läbi. Et narkokurjategi- ja kuju tunduks tõsiseltvõetav,

peab tal taskus olema mingi valge pulber. Kanepit kasuta- takse peavoolu filmides peami- selt koomiliste luuserite har- rastuse või range hoiakuga tegelase inimlikku palet reet- va salapahena. Arvata on, et massikultuuri selline hoiak ei jäta narkosõja propaganda- rinnet keskpikas perspektiivis mõjutamata. Ka Stone'i filmis tõmbavad head jänkid pläru, aga halvad mehniklased tee- vad kokaiini. Selline ongi uus poliitiline korrektsus. ●

„Metslased”

Krimimärul
R: Oliver Stone
O: Aaron Taylor- Johnson, Taylor Kitsch, Blake Lively
Linastub Forum Cinemas ja Solarises.

KREUTZWALDI MAJA

www.kreutzwaldi.ee

NÕMME TERVISEMAJA

www.simus.ee/tervisemaja

DIRIGENDI MAJA

dirigendi.simus.ee

Nordea

Pakkumine Nõmme Tervisemajale:

KOLME NULLIGA PLUSSI!

0 Oma finantseering
+ 0 Lepingutasu
+ 0 Köök (*vastavalt pakkumisele)

Tutvu tingimustega www.nordea.ee ja vajadusel konsulteerige pangatöötajaga. Näiteks võttes eluaseme-laenu summas 50 000 eurot, laenuintressiga 3% aastas, laenuperioodiga 360 kuud ja lepingutasuga 0 eurot, on laenu ja kulude kogusumma 75 889 eurot ja krediidi kulukuse esialgne määr 3,04%.

SIMUS KINNISVARA

www.simus.ee

Taavi-Richard Paide
50 477 98 taavi@simus.ee

Raivo Talfeldt
56 513 20 raivo@simus.ee

Raimo Jõgeva lep

Intervjuu

Vilve Torn
toimetaja

Eesti korteriühistute liidu Tallinna ja Harjumaa büroo juhataja Raimo Jõgeva aitab ühistutel vaenukirvest maha matta.

●● Kui teie ametikohta ei oleks, tuleks see välja mõelda?

Usun küll, sest igapäevaelu näitab pidevalt, et kui kaks osapoolt korteriühistus üks-meelele ei jõua, on vaja kolmandat inimest, kes asjad õigesse suunda viia aitab.

●● Ja see kolmas inimene olete teie?

Nii on läinud jah. Olen korteriühistute liiduga seotud 1997. aastast ja viimase kuue aasta jooksul koosseisulise büroo juhatajana osalenud pärast päevast tööd õhtuti ka üldkoosoleku juhataja või nõustaja rollis ligi 350 üldkoosolekul.

●● Millistel juhtudel korteriühistute juhatus teid kõige sagedamini kohale kutsub?

Põhiprobleemid saavad ikka alguse juhatuse umbusaldamisega majade renoveerimise pinnalt, kui juhatus ei ole teinud piisavalt selgitustööd ja on võimetu koosolekut läbi viima. Tahab näiteks juhatus ühistu üldkoosolekul jõuda selleni, et majarahvas hääle-

taks renoveerimistööde poolt, aga opositsioon töötab sellele iga hinnaga vastu. Siis lähen mina sõltumatu nõuandjana kohale tavaliselt koosolekut juhatama. Minu ülesanne on, et otsused võetakse vastu välja-kuulutatud ja kinnitatud päevakorrale, jälgin poolt- ja vastuhääle lugemist ja ka koosoleku reglementi. Ma ei lase vahele karjuda ja üksteist solvata. Minu eesmärk on täidetud siis, kui samal üldkoosolekul enamik ühistu liikmetest positiivse lahendi poolt hääletab.

Ma lähen appi ka siis, kui on vaja kinnitada majanduskava või aastaaruannet, juhatuse

●● Millest need laharvamused enamasti alguse saavad?

Inimesed ei räägi omavahel. Kõigil ühistuliikmetel on õigus juhatuse liikmetelt või esimehelt küsida olukorra kohta majas. Kui palju näiteks renoveerimine maksma läheb? Kui palju tulevikus küttearved vähenevad? Miks see või teine asi nii palju maksab? Jne.

Paraku on mul küllalt selliseid näiteid, et tüli tõuseb sellelt pinnalt, et juhatus tegutseb vaikimisi ja hoiab majarahvast teadmatutes. Vahel on suured arusaamatused ka isiklikku laadi, kuid siingi peitub probleemi põhjus ikkagi väheses suhtlemises.

Tegelikult on minu soovitus arusaamatuste vältimiseks väga lihtne: omavahel tuleb suhelda. Kui ühistu liige peatab juhatuse liikme õue peal

kinni, siis selle minuti leiab ikka, et paari sõnaga vastata.

●● Väga paljudele ei piisa mõnest minutist. Neid on küll ja veel, kes usuvad, et ühistu juhatuse esimehele võib helistada ööpäev läbi ja e-kirjale peab ta minutipealt vastama.

Kodukord tuleb paika panna. See on väga lihtne. Riputage koridori seinale teave, mis kellast mis kellani võib oma probleemidega juhatuse liikmete või esimehe jutule tulla või helistada. Loomulikult ei

Tüli tõuseb, sest juhatus tegutseb vaikimisi ja hoiab majarahvast teadmatutes.

ümbervalimisi ja juhatus sellega rahumeelselt üldkoosolekul hakkama ei saa. Eks neid olukordi on veelgi, kus minu abi vajatakse.

●● Tühist sõnasõda te lahendamaks ei lähe?

Ei, sest mul ei ole selleks aega. Ma lähen kohale ikka siis, kui probleem on tõesti tõsine ja mind vajatakse selleks, et loodetud otsuseid vastavalt kehtivale seadusandlusele ja ühistu põhikirjale vastu võtta ja koosolekut korrektselt läbi viia.

EPICENTER

MÕTLED KINNISVARA OSTMISELE VÕI MÜÜMISELE?

Võta meiega ühendust, aitame Sinu unistuse teoks teha.

REGIONAALSE KINNISVARATURU KESKPUNKT

EPICENTER KINNISVARA OÜ
Vilmsi 44/Poska 4 Tallinn 10126 +372 6 071 071
info@epicenter.ee www.epicenter.ee

Selle reklaami ettenäitajale teostame TASUTA objekti müügieelse hindamise kuni 31.10.2012.

itab tülili pööranud majaelanikke

Eesti korteriühistute liidu (EKÜL) Tallinna ja Harjumaa büroo juhataja Raimo Jõgeva tuleb appi siis, kui korteriühistus tülid liiga suureks paisuvad.

Foto: Rene Suurkaev/ EPL-i arhiiv

pea ükski esimees või juhatuse liige ööpäev läbi oma telefoni sees hoidma või e-kirjadele vastama.

●● On see koosolekul osalemine ja lepitamine tasuline?

Kui korteriühistu on korteriühistute liidu liige, siis on minupoolne abi tasuta. Vastasel juhul on nõustamisel büroos oma hind, 35 eurot tund ja koosolekul osalemine 60 eurot tund. Igale ühistule tuleb kasuks, kui ta EKÜL-i kuulub, sest nii on tasuta või soodsama hinnaga ka paljud seminarid, koolitused ja muud teenused.

●● Võib siis iga kortermaja elanik teile helistada ja teid kohale kutsuda?

Nii lihtne see ei ole. Kui minu abi vajatakse, peab konkreetse soovi esitama korteriühistu juhatus. Samuti peab juhatuse selgitama probleemi, mille lahendamiseks minu abi vajatakse. Sellesama kirjelduse põhjal saangi ma otsustada, kas minu osalemine on vajalik või suudetakse omapäi positiivse lahenduseni jõuda.

●● On teid mõnel koosolekul ka rünnatud või ähvardatud?

Ähvardatud ei ole, kuid ühel korral Öismäel ründas ebaadekvaatne elanik ühistu esimeest ja ka mind kui koosoleku juhatajat. See oli väga probleemne ühistu, sest seal võis korduvalt ühistu juhatuse esimeest vahetada, aga väike osa majarahvast pol-

nud ikka rahul. Olen mõnel korral lahutanud ja takistanud omavahelisi rünnakuid. Need on üksikud erandid, sest suures enamuses mööduvad koosolekud rahulikus ja tõeses õhkkonnas.

●● Kui suurt rolli mängib temperament?

Venekeelne elanikkond on emotsionaalsem ning teevad kõva häält. Aga rahunevad nad kiiresti, kui on probleemist aru saanud ja mõistnud, et vastutöötamisest ei ole kasu. Eestikeelne elanikkond on pike-ma vihaga ega anna nii kergeti järele.

●● Ehk nagu Andres ja Pearu? Paraku küll.

●● Teil tuleb tihti oma tööd teha kahes keeles korraga?

Väga tihti ja see on tegelikult üsna väsitav, sest sellisel

●● Selle kuue aasta jooksul on kõik osapooled jõudnud lepitamises rahuldava tulemuseni?

Üks tõrvatilk on. See tülikoht oli Paldiskis, kus küsimuse all oli kaasomandis oleva radiaatori vahetuse kompenseerimine. Seal ajas üks korteriomanik pidevat kiusu ega andnudki järele, kuigi ühistu pakkus talle kõikvõimalikke lahendusi ja jäi hiljem kohtus ka kaotajaks.

●● Te korraldate korra kuus ka ülipopulaarseid ümarlaudu nii eestikeelsele kui ka venekeelsele elanikkonnale?

Nii see on. Ja paraku on olnud juhuseid, kus kõik soovivad meie pisikesse saali ei mahugi. Seda tuleb tavaliselt ette siis, kui võtame jutuks väga populaarsed teemad, näiteks parkimisprobleemid. Väga paljud

elanikud ei tea, et parkimiskord reguleeritakse kõigi kaasomanike kokkuleppel. Õuealale on kõigil õigus ja see ei käi nii, et selles majas kauem elanud Jüri saab endale nimelise parkimiskoha, aga Marile seda ei anta.

●● Tädatakse teid tihti?

Peaaegu alati. Mind on näiteks korraga suisa kätkpidi tänama tulnud nii ühistu juhatuse esimees kui ka opositsiooni esindaja. Ja veel mõne aja eest ei vahetanud nad omavahel sõnagi. ●

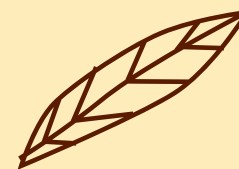
Kui minu abi vajatakse, peab konkreetse soovi esitama korteriühistu juhatus.

juhul pean ma olema ju ka töögi rollis ja pikim üldkoosolek on kestnud viis tundi järjest. Samal ajal on mul hea kogemus ühelt koosolekult, kus 60 ühistu liikme seas oli kaks eakat venelannat ja ülejäänud eestlased, aga osalejad otsustasid kohe aja kokkukohi eesmärgil koosoleku vene keeles pidada.

UUESALU

Omad on üle õue

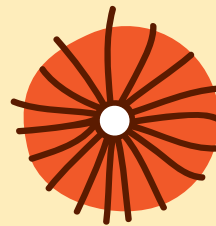
Ootame külla! Uuesalu külla.

Ootame Teid 20.10.2012 kell 12.00–14.00
suurele kliendipäevale
uude näidismajja, Kopra põik 5!

Tulge kogu perega!

Lisainfo: Merike Teder, 503 7704
Triin Sild, 5623 7146

www.uuesalu.ee

IBE
ESTONIA

UUESALU

PINDI
REALIA GROUP

Arti
realia group

24. NOVEMBRIK VALIB RAHVUSVAHELINE KERGEJÕUSTIKULIIT PARIMAD

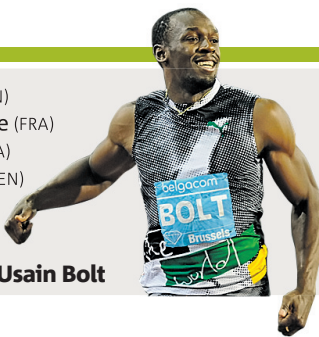
Rahvusvaheline kergejõustikuliit (IAAF) avalikustas kümne mees- ja naiskergejõustiklase nimed, kelle hulgast valitakse lõpeva aasta parimad sportlased. Valiku tegid IAAFi kergejõustikueksperdid. Võitjad selguvad 24. novembril.

Kandidaadid: Mehed:

Yohan Blake (JAM)
Usain Bolt (JAM)
Ashton Eaton (USA)
Mohamed Farah (GBR)
Robert Harting (GER)

Kirani James (GRN)
Renaud Lavillenie (FRA)
Aries Merritt (USA)
David Rudisha (KEN)
Christian Taylor (USA)

Usain Bolt

Naised:

Valerie Adams (NZL)
Tirunesh Dibaba (ETH)
Jessica Ennis (GBR)
Allyson Felix (USA)
Shelly-Ann Fraser-Pryce (JAM)

Yelena Lashmanova (RUS)
Sally Pearson (AUS)
Brittney Reese (USA)
Sanya Richards-Ross (USA)
Barbora Špotáková (CZE)

Jessica Ennis

Eesti meistriiliiga: kaheksa vana

Kodusel korvpallimaastikul on tehtud mitmeid muudatusi

Kui Balti liiga ja VTB Ühisliiga on juba hoo sisse saanud, siis täna toimuvad esimesed kohtumised ka kodusel sarjas. Avapäeva põnevuslahingus on Tartu Ülikool/Rockil võimalik revanšeerida Balti liiga karikatur- niiril Rakvere Tarvalt saadud kaotus. Teistes vastasseisudes kohtuvad Pärnu ja Valga, TYCO Rapla ja KK HITO ning Tallinna Kalev ja TTÜ. Võrreldes möödunud hooajaga on liiga ühe liikme võrra kasvanud. Meistrisarjas debüteerib Ida-Virumaa meeskond HITO. Veidi on muutunud ka süsteem – kui varem pääsesid kohamängudele kuus parimat, siis tänava saavad *play-off*i kaheksa edukaimat. Need võistkonnad selguvad neljaringilise põhiturniiriga, vaid möödunud hooaja finalistide koormus on väiksem. Nii Kalev/Cramo kui ka TÜ/Rock mängivad kõigiga läbi kaks korda ning nende kohtumised lähevad arvesse topelt.

SANDER VENE KLUBIL VEDAS LOOSIGA

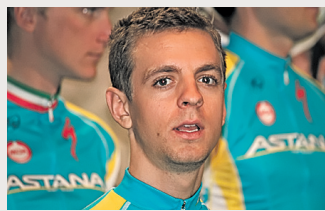
Leedu Prienai Rūdūpis, kus mängib ka **Siim-Sander Vene** (pildil), sattus EuroCupi loosimisel A-gruppi koos Tšehhi meistri ja VTB Ühisliigas mängiva CEZ Nymburki, Iisraeli klubi Jeruusalēmma

Hapoel Migdali ning Kiievi Budi-velnikiga. Loosi üle Prienai kurta ei tohiks. Igast alagrupist pääseb jätkama kaks paremat, esimesed mängud peetakse 7. novembril. **Delfi**

TANEL KANGERT

Pekingi velotuuri avaetapi võitis itaallane Elia Viviani (Liquigas-Cannondale). Võitjaga sama aja said 58 ratturit, nende hulgas ka **Tanel Kangert** (pildil) (Astana), kes lõpetas 50. kohal. **Delfi**

JUUNIORID

Rahvusvaheline uisuliit (ISU) teatas, et iluuisutamise 2015. aasta juunioride MM-i korraldusõigus on antud Eesti uisuliidule. Võistlus toimub 2.–8. märtsil Tondiraba jäähallis. **Delfi**

a kõrval teeb debüüdi KK HITO

1. Kes suudab kõigutada valitseva meistri trooni?

Möödunud korvpallihooajast jäi õhku üks vägagi intrigeeriv küsimus, mis kõigi eelduste kohaselt oleks pidanud poolfinaalis lahenduse saama. Kalev/Cramo kaotus põhihooaja viimases kohtumises välistas aga Rakvere Tarva ja toona Tartu Ülikooli meeskonna nime kandnud võistkondade duelli.

Tänavu on võistkonnad korra vastamisi olnud ja Tarva võit Balti liiga karikaturniiril muutis vastasseisu veelgi põnevamaks. Tarvas näitas, et vaatamata täielikult muutunud võistkonnale on nad endiselt ohtlikud ja jahivad Tartu skalpi. Tugevamaks on muutunud ka Tartu, kus ühe legioniäri asemel on kolm välismängijat.

Just need kaks võistkonda peaksid olema tänavugi valitseva meistri Kalev/Cramo peamised ohustajad ja kemplema selle nimel, kes pääseb finaali.

li. Variant, et viimasel kahel hooajal teistele kohamängudes mitte mingit sõnaõigust andnud ning *play-off*id kaotusteta läbinud meister tänavu sinna ei jõua, tundub ausalt öeldes pea võimatu. Eriti selle taustal, et kokku on saadud möödunud hooajast tugevam sats ja nüüd on igale kohale võrdväärne vahetus võtta. Küll püsib aga võimalus, et ehk tuleb vastasseis tugevam ning loodetavasti jätkub ka Tartu ja Rakvere duellis põnevust lõpuni ning hooaja lõppedes ei jää õhku taas intrigeerivaid, küsimusega stiilis „mis oleks kui”.

2. Kes võiks olla selle hooaja avanejad?

Suure tõenäosusega võtavad enamikus meeskondades liidrirolli kandmise enda peale välismängijad, kuid lootuse pole seis ka oma meestega.

Väga huvitav on näha, mida suudavad juba mitu hooaega Eesti esiklubidesse kuulunud

Kristjan Kitsing ja Rain Raadik, kes saavad Pärnus hulgaliselt minuiteid oma oskuste näitamiseks. Vähemalt Balti liiga avamängus Valmieraga kogus Raadik küll muljet avaldava statistika – 19 punkti ja 17 lauapalli.

Samamoodi kuuluvad Tarva põhimängijate sekka Kalev/Cramos üksikute minutitega leppima pidanud Kaido Saks ja Reimo Tamm. Nende lisandumisel saab Tallinna Kalevis jällegi võimaluse enda võimeid rohkem avada viimased aastad Rakveres veetnud Janis Vahter.

Samamoodi tahaks loota, et Kalev/Cramoga liitunud Toomas Raadik ja Kristo Mangelsoo, kelle roll rahvusvahelistes kohtumistes eeldatavasti nullilähedaseks jääb, saaksid vähemalt koduses sarjas mänguminateid koguda ja tasemes järgmise sammu astuda.

Loodetavasti jätkub ka Tartu ja Rakvere klubide duellis põnevust lõpuni.

Suure tõenäosusega võtavad enamikus meeskondades liidrirolli välismängijad.

Muidugi ka see, mida suudab HITO pallur Siim Laur, kes viimasel kolmel hooajal on esiliigas stabiilselt mängus üle 20 punkti kogunud.

3. Kellest saab hooaja üllatusmeeskond?

Kaks aastat tagasi Rakvere Tarvas, kevadel tublid Rapla pallurid. Tänavuse hooaja komeedi otsimisel võiks pilgud pöörata ehk suvepealinna suunas. Kalev/Cramosse läks küll liidirirolli kandnud Toomas Raadik, ent Rain Raadiku ja Kristjan Kitsingu näol on korralik asendus olemas.

Lisaks veel kaks Leedu pallurit ning peatreeneri toolil Priit Vene. Omaette küsimus on muidugi, kas see kõik toob pärnakatele koha esinelikus, ent ühte punkti TTÜ, Valga ja Tallinna Kaleviga võiks nad kuuluda küll.

Loodetavasti saab ruttu väljakule tagasi ka Rapla liider Janar Soo, mis tõstaks

neidki poolfinaali koha eest heitlejate sekka.

4. Mida suudab debütant Ida-Virumaalt?

Kevadel tegi HITO ajalugu, jõudes esimese Eesti meeskonnana Euroopa noorte korvpalliliiga U-20 vanuseklassis finaali. Suures osas samadest noortest koostatud võistkond saab nüüd tuleristsed meistri liigas. Pole kahtlustki, et vaid eestlastest koosneval meeskonnal läheb raskeks, kuid samal ajal võivad nüüd saadavad kogemused hiljem hindamatu väärtusega olla. Tasub meelde tuletada, et ka viimaste aastate üks tugevaim komeet Rain Veideman sai esimesed meistriliiga kogemused Kuremaa meeskonna ridades.

Küllap on ka Priit Sternhofi juhendatavas meeskonnas noori ambitsioonikaid pallureid, kes saavad HITO-t kasutada hüppelauana järgmisele tasemele. **Pärt Talimaa**

JEANNE MOREAU

LAINE MÄGI

PATRICK PINEAU

Festival del film Locarno
Concorso internazionale

EESTLANNA

PARIÜSIS

ILMAR RAAGI
film

KINODES 12. OKTOOBRIST

ITA EVER, AGO ANDERSON, HELLE KUNINGAS, TÕNU MIKIVER, HELENE VANNARI, FRANÇOIS BEUKELAERS, FRÉDÉRIC EPAUD, CLAUDIA TAGBO

Stsenaristid ILMAR RAAG, AGNÈS FEUVRE ja LISE MACHEBOEUF Operaator LAURENT BRUNET – AFC Heli PIERRE MERTENS, VALÈNE LEROY, EMMANUEL DE BOISSIEU

Kunstnikud PASCALE CONSIGNY, JAAGUP ROOMET Kostüümikunstnikud ANN DUNSFORD, ANU LENSMENT Monteeriia ANNE-LAURE GUÉGAN Muusika DEZ MONA

Casting BRIGITTE MOIDON – ARDA Produtsendid RIINA SILDOS, MILÉNA POYLO & GILLES SACUTO

Kaasprodutsendid PHILIPPE KAUFFMANN, ADRIAN POLITOWSKI & GILLES WATERKEYN

ts productions

AMRON PRODUCTION

la [Parti]

Prod. U

U

CANAL+

CINE+

COFIMAGE 23

Eesti Filmi Sihtasutus

KULTUURIMINISTRIUM

MEDIA

PYRAMIDE

VOO

ILU

Eesti Aeg

viru

DOLBY DIGITAL

Tarmo Kink: see, mis eelmisel aastal juhtus, oli väikene ime

Intervjuu

Aet Süvari
toimetaja

Sel hooajal Itaalia Serie B meeskonna Varesega liitunud Tarmo Kink on varumehestaatusel lõpuks välja murdnud.

●●Pärast pikka varumehestaatuset Middlesbrough's ja väga üürikeseks jäänud viibimist Lvivi Karpatõ juures oled nüüd uue leivaandja leidnud Itaalia tugevuselt teise liiga klubi Varese juures. Kas oled rahul? Hetkel olen rahul – mängida saan ja sellepärast ju sinna ka läksin. See on kõige tähtsam. Aga värvavat ma ei ole veel lõõnud ning ka klubi viimased kohtumised pole väga hästi läinud, nii et alati saab paremini. ●●Kui tugeva liigaga on Serie B näol tegu? Tippliigade nagu Saksamaa, Inglismaa või Itaalia tugevuselt teised liigad on tegelikult ikka väga kõvad. Ma ütleks isegi nii, et Serie B head meeskonnad saaksid hakkama ka Serie A-s. Tase on tugev, ega sinna lihtne pääseda ei ole.

●●Kuidas su läbisaamine peatreeneriga on – kas teil on tekkinud omavaheline usaldus, tead, et ta arvestab sinuga oma plaanides? See ongi natuke probleemne, sest me ei saa tegelikult omavahel suhelda, kuna tema oskab ainult itaalia keelt. Läbi ühe mängija, kes oskab nii itaalia kui inglise keelt, oleme saanud natuke rääkida, aga seda on vähe. Muidugi see ei ole mulle kasulik, kui me ei saa suhelda. Arvan, et ega ma ikkagi ei ole lõplikult tema usaldust võitnud. Kui ma saaks tema-

ga rääkida, mõtteid vahetada, siis oleks kahtlemata parem. Temal on ka raske, kui ta ei saa kasvõi mängu ajal mulle midagi hõigata – platsil mul ju tõlki kõrval ei ole.

●●Kuid sind võeti Vareseisse ju ikka põhimängijaks, mitte varupingile istuma?

Seda küll jah, aga see vahe põhimängija ja varumängija vahel ei pruugi olla väga suur ning ka meeskonnasisene konkurents on suur. Kui mängid ikka halvasti, siis on seis kehv. Sedasi asjad ikka ei ole, nagu mul Ungaris mängides oli, et isegi kui ma halva mängu teen, siis ikka pääsen järgmiseks mänguks platsile. Aga ega asi ei olegi treeneris – ise pean mängima paremini.

●●Miks sa pole senistes kohtumistes veel väravaarvet suutnud avada? Kas on sul mingi psühholoogiline tõke või võtab Itaalia jalgpall natuke harjumist?

Esimeses mängus olid mul päris head võimalused ja ka viimases jäi napilt puudu, väravaht tuli hästi välja. Aga eks Itaalia jalgpall ole ikka tuntud oma hea kaitse poolest, väravalune on ikka suht lukus, sealt

Itaalia jalgpall on tuntud oma kaitse poolest, väravalune on ikka suht lukus.

on keerulisem läbi murda kui Ungaris või Venemaal või kasvõi Inglismaa esiliigas.

●●Oled Varese's jõudnud juba ka kohaliku korvpalliklubi ja Janar Taltsi mängu vaatama?

Ei, veel ei ole. Esimene kodumäng alles oli. Aga kindlasti võtan Taltsiga ühendust ja lähen mõnda mängu vaatama.

●●Enne Varese'sse minekut oli

sinu saatust päris pikka aega lahtine. Kas sul hakkas tuleviku pärast ka mure tekkima?

Otseselt muret ei olnud, teadsin, et midagi ikka leian. Näiteks kui Varese'ga kevadel lepingu alla kirjutasime, siis pärast sedagi kutsuti mind päris mitmesse klubisse, aga ma ei hakanud isegi läbi rääkima, sest mul oli ju leping juba olemas. Nii et jah, muret kui sellist ei tekkinud, aga muidugi oli vahepeal päris keeruline periood ja see oli natuke ebameeldiv.

●●Sinu Ukrainas viibimine aasta alguses jäi väga üürikeseks. Miks?

See oli minu soov. Karpatõ pakkus mulle kolme aasta pikkest lepingut, ma ütlesin ära. Siis pakuti kaheaastast, ütlesin jällegi ära. Siis kutsutigi, et tule mängi kaks kuud. Ma teadsin muidugi, et nii lihtne see ei ole ja kuna ma lepingut alla ei kirjutanud, siis nad mulle ka mänguaega ei anna, aga läksin sinna selleks, et vähemalt kellegagi koos treenida, et mitte üksinda metsas trenni teha.

●●Miks sind Ukraina liiga ei tõmmanud?

Liiga on seal tugev, selle vastu mul ei olnud tegelikult midagi. Pigem see eluolu hakkas vastu – palgad, olme, tüssamised. Spartak oli tippklubi, seal olid asjad paigas, aga ma nägin ikkagi, kuidas seal kandis asjad käivad. Kui oled juba Inglismaal elanud, siis tunned, et ei taha enam sellisesse kohta.

●●Eelmise aasta edu taustal pole Eesti koondisel see aasta kõige paremini läinud. Kuidas sa fänne julgustaksid?

Eesti poolehoidja, kes vähegi

Tarmo Kingi sõnul on talle uues koduklubis kõige tähtsam plat-sile pääsemine – selleks ta Varese'sse läkski.

Foto: Ilmar Saabas

mängu analüüsib, mõistab ise ka, et see, mis eelmisel aastal juhtus, oli ikkagi väikene ime. Võtame mäng mängu haaval – alati ei jõua play-off'i, aga kui suudame ka ühe hea võidu kirja saada, teeb see ka rõõmu. Kossukoondis ju ka ei saanud EM-ile, aga nad võitsid Serbiat ja Iisraeli ja rahvas oli väga õnnelik! Meil on sama seis. Kui võidame Ungarit, tunne sellest rõõmu, kui Andor-rat, siis rõõmustame selle üle.

●●Oled ise Ungaris pikalt mänginud – mida nende koondise kohta ütled?

Tundub, et nad on tõusuteel, paljud pallurid on parimas mängijaeas, ka peatreener on väga hea. Meeskond on neil tehniline, kiire, aga samas meie jaoks ikkagi mängitav. Kui neil on väga hea päev, võivad nad siiski olla väga ohtlikud. ●

ELULOOList

Tarmo Kink

Jalgpallur

Sündinud: 6. oktoober 1985
Koduklubi: AS Varese (Itaalia, Serie B)
Endised klubid: Real Tallinn (2001–03), Moskva Spartak (2003–06), Tallinna Levadia (2006–08), Györi ETO, Ungari (2009–10), Middlesbrough, Inglismaa esiliiga (2010–12), Lvivi Karpatõ, Ukraina (2012).
Eesti koondises: 66 mängu, 5 väravat

Täna Delfi Spordis:
kas EOK
presidendi
valimiste ümber
on intriigitu?

Nõmme Kalju kindlustas käputäie pealtvaatajate ees meistritiitli

JALGPALL

Nõmme Kalju alistas FC Kuressaare 1 : 0 ning tuli nagu viis aastat tagasi lubatud, Eesti meistriks.

Gunnar Leheste
Kuressaare

Räämas tribüün kõigest poole-saja pealtvaatajaga, lagunenud kattega jooksurada, väljak mudane ja libe, tabloom meeskondade nimede asemel „Meie” ja „Teie”.

Miski ei kõnele sellest, et tegu võiks olla Eesti jalgpalli jaoks ajaloolise kohtumise-

ga, kui vaid välja arvata tõsi-asi, et esimest ja viimast korda sel aastal olid Kuressaare linnastaadionile kohale tulnud kõik Eesti suuremad meedia-väljaanded ja rahvuslik telekanal. Trööstitus atmosfääris vormistas Nõmme Kalju kolm vooru enne hooaja lõppu esimese Eesti meistritiitli.

Kalju president Kuno Tehva on sõnapidaja mees. 2008. aastal Meistriliigasse tõustes käis ta välja lubaduse tulla viie aastaga Eesti meistriks. „Too-na ei kujutanud ette, mis tunne see on. Aga olen seda tunnet viis aastat oodanud, see on meid tagant utsitanud. Oleme

selle nimel palju ohverdanud ja pingutanud. Nüüd on see käes. Tunne on fantastiline!” teatas Tehva eile, seejuures raskelt ohtes, sest tiitli vormistamine polnud sugugi nii lihtne, kui võinuks oodata. Kohtumise ainsa värava lõi jalgpallikarjäärast loobuv Kristen Viikmäe alles 84. minutil, olles seejuures platsil viibinud kõigest minut aega.

Valmis kirjutatud lugu

„Ütlesin kohe mängu alguses, et tõenäoliselt on see lugu juba kellegi poolt valmis kirjutatud. Kui see oleks tulnud kergelt ja mitme väravaga,

poleks mingit pinget olnud. Niimoodi jääb see mäng meile ka meelde,” lisas Tehva.

„Ega mulgi polnud kerge seal istuda ja seda väravat oodata. Küll oli suluseis, küll löödi mööda... Õnneks Kriss tuli ja tõi meile need punktid ära,” rõõmustas peatreener Igor Prins.

Kalju kapten Alo Bärengrub kirjutas raske mängu tiheda mängugraafiku arvele. „Eks meil ole kõva seeria olnud. Mitu nädalat järjest oleme teispäeval ja laupäeval mänginud. Arvata oli, et meil saab siin raske olema, aga saime lõpuks hakkama.” ●

Jaapanlane Hidetoshi Wakui (paremal) fännidelt õnnitlusi vastu võtmas

Foto: Siim Lõvi

ELUTÄHTS AVASTUS, MIS VIIB SURMASUHU.

PROJEKT: DINOSAURUS

K12

Saal 2 11:55 16:05 18:10(v.a. K, N) 20:15(v.a. K, N) 21:20(ainult K)

Saal 3 17:50(ainult N) 21:50(ainult N)

TULEVIKU VANGIS

BRUCE WILLIS JOSEPH GORDON-LEVITT EMILY BLUNT

AJASTÕLM

LOOPER

MINEVIKU VANGIS

K12

Saal 1 16:00(v.a. N) 18:50(v.a. N) 21:30

A.Le Coq Sviit 15:30(ainult L-P) 18:10(v.a. N)

HOTELL TRANSILVAANIA

EESTI KEELES!

KINODES 19. OKTOOBRI

RICHARD GERE SUSAN SARANDON TIM ROTH BRIT MARLING

RAHA VÕIM

K12

Saal 6 14:25 16:50(v.a. L, P) 19:15 21:40

Brad Pitt

räpane amet

KINODES 19. OKTOOBRI

RÕÕVITUD 2 K12
Saal 2 18:30(ainult N) 21:00(ainult N)
FEEL THE DIFFERENCE ERILINASTUS!

LINDPRIID K12
Saal 2 20:45(ainult N) 23:15(ainult N)
FEEL THE DIFFERENCE ERILINASTUS!

VAPPER JOCK PERE
Saal 2 2D eesti keeles! 14:00
Saal 3 2D vene keeles! 11:30 15:45
Saal 5 3D eesti keeles! 17:00
Saal 5 2D eesti keeles! 12:10

RESIDENT EVIL: KARISTUS 3D K14
Saal 2 22:20(v.a. K, N) 24:50(v.a. K, N)
Saal 5 14:20

DREDD 3D K14
Saal 3 13:35 21:50(v.a. L, N)

LOLA ON VASTU K12
Saal 3 17:50(v.a. N) 19:50 21:50(L) 23:50(L)
Saal 7 14:30

KAMPAANIA K12
Saal 4 13:55 18:05 20:05 22:05

VAPRAKE PERE
Saal 4 2D eesti keeles! 11:45 15:55

1+1 MS12
Saal 5 19:10(v.a. N)

EESTLANNA PARIISIS MS12
Saal 5 19:10(ainult N)

EELLINASTUS! eesti ja prantsuse keeles!

CELESTE JA JESSE K12
Saal 5 21:35(ainult N)

PUHASTUS vene k. sub! K14
Saal 5 21:35(v.a. N) 23:50(v.a. N)
Saal 6 11:50

SEENELKÄIK eesti keeles, venek. sub! K14
Saal 7 12:15 16:35 18:45 21:00(v.a. N) 23:15(L-P) 25:30(L-P)
A-Le Coq Sviit 20:50(v.a. N)

AINULT ARMASTUST MS12
Saal 6 16:50 (ainult L, P)

VIIMANE HAUSMANIDES L
Saal 7 21:00(ainult N)
otseülekanne londonist, national theatre'ist!

ARMASTUSEGA ROOMA K12
Saal 8 11:35 14:05 19:25

BOURNE'I PÄRAND K12
Saal 8 16:40 21:55

GARANTIAJAGA MEES MS12
Saal 9 11:40 15:50 20:10

METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD MS12
Saal 9 13:45 18:00

TED Saal 9 22:15 K14

METSILASED K14
Saal 10 13:30 16:15 19:00 21:45

JÄAAEG 4 - 2D eesti keeles! PERE
Saal 10 11:25

TÄNA KINOS ARTIS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

BEEBI KINO

väärtsed värskele narmulele

REŽISSÖÖR RÉGIS WAGNIER FILMIS

LÕPUSIRGE

LA LIGNE DROITE

11:30

Inimese suurima sõbra kõige suurem seiklus

VAPPER JOCK

28. september

11:00 14:30

REINOLD ULPSAK

TOOMAS HUSSARI FILM

SEENELKÄIK

Kes meist nüüd loll on?

15:35 17:30

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

«Life is a combination of magic and pasta» Federico Fellini

Fellini

03.14.10 2012

retrospektiiv

20:00

10.10

Vapper Jock - 2D-versioon, eesti keeles	11:00 14:30	Seenekäik	15:35 17:30
Lõpusirge	11:30 19:15	Amontillado / Gracias a la vida	16:20
Armastusega Rooma	13:25 21:15	ID:A- Identiteet tundmatu	20:30

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

10.10

Metsiku lõunamaa asukad	16:00 18:00
Fellini retrospektiiv: Amarcord (1973)	20:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

HEATEGEVUSLIK KONTSERT JA PEREPÄEV

MTÜ CHARITY PIRITAL ESTLEB:

HELI PUUDUTUS

14. OKTOOBER

KELL 15.00 TALLINNA LAULUVÄLJAKU KLAASSAALIS

TÕNIS MÄGI

OTT LEPLAND

BIRGIT ÕIGEMEEL

KOIT TOOME

LIIS LEMSALU

AVATUD KOHVIK JA TÖÖTOAD LASTELE.

KOGU TULU LÄHEB PUUETEGA LASTE TERAAPIALE TOETUSEKS.

ANNETUSED PUUETEGA LASTE JA NOORTE TOETAMISEKS: 10220110912010, SEB PANK, MTÜ CHARITY PIRITAL.

PILETID MÜÜGI PILETILEVILE

FAU, ERK, DELE, Eesti Ekspress, rgo, SMARTY, Anne Elise, Piletid: PILETILEVIL

Kuulutuste tellimine!

kuulutus.epl.ee

Vali rubriik, kirjuta tekst ja maksa ühes kohas

Eesti Päevaleht

TALLINNA LINNATEATER

Maailmale nähtamatud pisarad

10. oktoobril 19.00

Meie, kangelased

19., 20. oktoobril 19.00

Ma armastasin sakslast

7., 10. novembril 19.00

Kassa: 66 50 800

www.linnateater.ee

Eesti Kontsert

N 11. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja

R 12. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja

hooaja avakontsert

Kuldne klassika, NOVOSIBIRSKI SÜMFOONIAORKESTER

Solist Lukas Geniušas (klaver)

Dirigent Gintaras Rinkevičius

K 10. oktoober kell 19 Mooste mõis

R 26. oktoober kell 20 Treimanni rahvamaja.

Meeletu rüütel, Voldemar Kuslap 75

Henn Rebane (akordion) ja Urmas Lattikas (klaver)

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000. www.concert.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

10. oktoobril kell 18.00 ON TÄHTI ÖÖS

Lühinäidend Eesti Kirjanike Liidu 90. sünnipäeva puhul.

Mazzano loomemaja asemel jõutakse põrgusse, teejuhiks Mati Unt.

VIINAKUUKOLETISED

Lembelüüriline kava Asko Künnapi, Birk Rohelennu, Jürgen Rooste, Sulev Olli, Karl Martin Sinijärve, Kaur Riismaa, Päär Pärsoni ja muusikute osavõtul.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412

Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-

Toetab Kultuurkapital

gigis Jazz 2012

25.08-02.11

Elion

Vabadus nautida

BADI ASSAD (Brasiilia)

Emotsioonide ja seksapiilsuse tulevärk!

24. oktoober 19.00 Estonia kontserdisaal

Piletid hinnaga 20.-, 17.-, 14.- Piletilevi müügikohtades ja tund enne algust kohapeal. Jazzkaar info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee

ERGO, Eesti Päevaleht, MY CITY HOTEL, ESTONIAN AIR, TALLINK, Info-Auto, KAPITOL

EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA
sümfooniaorkestri kontsert

Laupäev
27. oktoober 2012
kell 17.00
Tallinna
Metodisti Kirik

Eduard Tubin
Ballaad viiulile ja orkestrile, ETW 52A

Franz Joseph Haydn
Trompetikontsert Es-duur, Hob: VII e

Wolfgang Amadeus Mozart
Avaräng ooperist "Figaro pulm"

Franz Schubert
Sümfoonia nr 3 D-duur, D. 200

Dirigent **Toomas Vavilov**
Solistid **Johanna Marie Ainomäe** (viulil)
Mihkel Kallip (trompet)

Info: EMTA kontserdibüroo www.ema.edu.ee

Piletid hinnaga 4 eurot ja sooduspiletid 2 eurot õpilastele, üliõpilastele ja pensionäridele müügil tund enne kontserdi algust kohapeal

Müük

- Müüa lõhutud kuivad ja märjad küttepuud. Info 509 2933.
- Müüa soodsa hinnaga talusealiha. Info tel 505 9151 või 5354 3002.
- Meilt võid leida punki! Müüme kasutatud profimööblit, pakettaknaid jne. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 APUNES OÜ
- Saetud, lõhutud küttepuud: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koos transpordiga. Tel 672 5338, mob 525 9433 Votikmetsa OÜ

Laen

- Laenkinnisvara tagatisel. ASA&O Laenu Grupp. Tartu mnt 29 Tln. 6486083 www.aolaenu.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asja-tundjatega.

Teenused

- NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

Ehitus ja remont

- Teen korterite, eramute remonti. Tel 501 6542

Tervis

- Parapsühholoog Ž. Stepanjan. Abi alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekäalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Teated

- Pankrotihaldur müüb OÜ Agenor (pankrotis, registrikood 10700098) omandis oleva järgmise hoonestamata kinnistu: Harju Maakohtu kinnistusosa-kond, registriosi nr 7333402, asukoht Harjumaa, Rae vald, Kopli küla, Lõhe, 100% maatulundusmaa, katastritunnus 65301:013:0084, pindala 28341 m². Kinnisasja enampakkumise alghind on 60 000,00 eurot. Käibemaksu ei lisandu. Suuline enampakkumine toimub 31. oktoobril 2012. a kell 15.00 pankrotihalduri büroos aadressil Roseni 7, Tallinn. Täiendavat informatsiooni müüdava vara ja enampakkumise tingimuste kohta leiab www.ametlikudteadaanded.ee

Kinnisvara

- Otsime oma klientidele ja võtame headel tingimustel müüki kortereid Tallinna kesklinna piirkonnas. Info: sun@sunnyhome24.com tel 506 3067, Sunny Home KV

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.
Lõhutud küttepuude
müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

**TALLINNA
KREMATOORIUM**

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringselt kogu Eesti piires.
Tuhastamisatus
soodsaima hinnaga.
Kõik matuseteenused.
KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.
Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Kuulutuste tellimine!

kuulutus.epl.ee

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja maksa ühes kohas

Sügav kaastunne
Rene Veigelile ja perele

KERSTI VEIGEL

surma puhul

Sõbrad ja kolleegid Nordeost

Sügav kaastunne
Tiina Maalinnale abikaasa

RAIVO MAALINNA

surma puhul

Töökaaslased BDO Eestist

Südamlik kaastunne
Jaana Õunmaale kalli

EMA

kaotuse puhul

Kolleegid Tradehit OÜ-st

Südamlik kaastunne
Merit Laanele armsa isa

HEINO TORGA

surma puhul

Töökaaslased Eesti
Töötukassast

Avaldame kaastunnet Rainile,
Carmenile ja Carelile
ema ja vanaema

AIME KUUSI

surma puhul

Maire, Mihkel ja Lauri perega

Südamlik kaastunne
perekonnale ja lähedastele

AVO MOISAR

kaotuse puhul

Tädi poeg Kaido abikaasaga

Mälestame kallist

AIME JOOSINGUT

Sügav kaastunne omastele

1972.a. TPI TT-eriala lõpetanud
rühmakaaslased

Tallinna 20. keskkooli 1959. a
lõpetanud 11 b klass
mälestab klassiõde

VIIU KALJASTET

Sünd. **OLV**

ja avaldab kaastunnet omastele

Sügav kaastunne Dalkia a/ü
organisatsiooni esimehele
Milvi Ilvesele

EMA

surma puhul

Energeetikatöötajate AÜL

Müüa lahustivaba
vanniemaili koos
paigaldusega.
Garantii.
Tel nr 558 1222

Avaldame siirast
kaastunnet Diana Veigelile

EMA

surma puhul

Kolleegid Statoil
Fuel & Retail Eesti AS-ist

Avaldame sügavat kaastunnet
lähedastele

ANTS PINDINGU

surma puhul

Eesti Advokatuuri juhatus

Südamlik kaastunne
Toivo Truusile armsa

ISA

surma puhul

Töökaaslased OÜ Eesti
Keskkonnauuringute
Keskusest

Südamlik kaastunne
Kai Nurgale omastega
kalli ema

**AIME
JOSINGU**

kaotuse puhul

sõbrad teatrist Marionett

Ärasaatmine 13.okt. kl 11.30
Pärnamäe Krematooriumist

Südamlik kaastunne
Ennule, lastele ja lastelastele

**ANDLA
VAHERI**

surma puhul

Perekonnad Varb,
Liik, Johannes, Tambet,
Männiste, Laretei

Ärasaatmine
11.oktoobril kl 13.30
Pärnamäe Krematooriumist

Siiras kaastunne hoolekogu
liikmele Katrinile ja väikelele
Elourale abikaasa ja isa

JOHN CHARLES

kaotuse puhul

Saue Lasteaed Midrimaa pere

Avaldame sügavat kaastunnet
Reinule ja Lemmile

**SIRJE
LAINEVOOLU**

surma puhul

Töökaaslased ASist PlanserK

Peeter, Priidu ja Triinu
Südamlik kaastunne teile
ema ja vanaema

LIIDIA TRUTSI

surma puhul

AS PT Mikro töötajad

Südamlik kaastunne vaikesele
Elourale ja ta emale
kalli isa ja abikaasa

**JOHN
CHARLES**

surma puhul

Saue lasteaias Midrimaa Puhhi
rühma lapsed, lapsevanemad
ja õpetajad

Südamlik kaastunne
Katrin Charlesile kalli

ABIKAASA

kaotuse puhul

Töökaaslased IBM Eestist

 EESTI METSAMAAKLER
ostame
**METSAKINNISTUID
JA RAIEÕIGUST**
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

Avaldame kaastunnet
Rene Veigelile

ABIKAASA

kaotuse puhul

AS Kunda Nordic Tsement

Südamlik kaastunne Rene Veigeli
perele kalli abikaasa,
ema ja vanaema

KERSTI VEIGEL

kaotuse puhul

Leinab Jaanus perega

KERSTI VEIGELIT

mälestavad Lasvet

Patendibüroo OÜ töötajad

Sügav kaastunne
Rene Veigelile kalli abikaasa

**KERSTI
VEIGELI**

surma puhul

Eesti Ehitusmaterjalide
Tootjate Liit
Eesti Betooniühing

Meie sügav kaastunne
Rene Veigelile, tütardele ja
lastelastele ning Hillele,
kalli abikaasa, hea ema ja
vanaema ning õe

**KERSTI
VEIGEL**

ootamatu surma puhul

Sirje ja Mart

Avaldame sügavat kaastunnet
Ene Uustalile kalli venna

**VALTER
PALMI**

surma puhul

Ärasaatmine 11. okt
kl 12.30 Kiviõlis, Kuuse 16b
OÜ EMP A&I

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Holby City haigla: Usaldus (Holby City, Inglise 2000)

09.55 Terevisioon*

11.55 OPI*

12.25 27: Uut ja vana*

13.00 Riigikogu infotund. Otseülekanne

14.00 Vabariigi kodanikud*

15.00 Kodutänav: Asüül (The Street, Inglise 2006)*

16.00 Holby City haigla: Usaldus (Holby City, Inglise 2000)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Önne 13 (Eesti 2004)

17.40 Südameasi: Saladused ja valed (Heartbeat, Inglise 2004)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Pealtnägija

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Foorum

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 355/400

06.45 Multimaania

07.10 Rotid

07.35 Pispõnnide seiklused: Sa ise tahtsid seda, 2

08.00 Reporter*

09.00 Ettevaatust inglisa*, 157/194

10.00 Talisman*, 77/101

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5346

11.30 Süvahavva*

12.30 Kelgukoerad*

13.30 Knight Rider: Vabadusse

14.30 Komissar Rex: Tappev kriitika

15.30 Punased roosid, 356/400

16.30 Talisman, 78/101

17.30 Ettevaatust inglisa, 158/194

18.30 Kodus ja võõrsil, 5347

TV3

06.15 Beyblade: metallisandad

06.40 Winxid

07.10 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Beyblade: metallisandad*

07.55 Kaunis Lola, 27*

08.55 Kirgede torm, 1482*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6322*

10.20 Kaua võib!*

11.05 Omakohus*

11.35 Kõige naljakamad koduvideod*

11.45 Kahjutasu 3, 13

13.00 Sind otsides 2, 2*

14.00 CSI New York, 12

15.00 Vaprad ja ilusad, 6323

15.25 Selline on elu!: Rahalõks, 3. osa

16.25 Kaunis Lola, 28

17.25 Kirgede torm, 1483

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Omakohus

20.00 Meisterkock 3, 5

21.00 Nurjatud tüdrukud, 6: Unistajad

22.00 Faktuaalne kaamera*

22.30 Top Gear 17, 5

22.30 Armud jäänud, armud tulnud (Eesti 2012). Eesti dokk

00.00 Südameasi: Saladused ja valed (Heartbeat, Inglise 2004)*

00.50 Ringvaade*

01.55 Riigikogu infotund*

02.59 ERR-i uudised

19.00 Reporter

20.00 Suur lotokolmapäev

21.00 Meie aasta Siberis: Lapsed

21.30 Pilvede all

22.30 Vahelevõtja: Remont

23.25 Hea naine: Taavet ja Koljat

00.25 Mentalist: Must kuld ja punane veri.

01.20 NCIS Los Angeles*: Hädaohus

02.05 Krimi*

02.30 Rooli võim*

02.55 Reporter*

03.45 Jalgpallijõuk (Gridiron Gang, USA 2006)

23.40 Sündmus, 19: Meie või nemad

00.40 Victoria püssi ja panniga 3, 5

01.08 TV3play.ee uudised

01.10 Chicago koodeks

02.00 Kuldsuu Ted: Suhtluse tähtsus

02.25 Faktuaalne kaamera*

02.50 Seitsmesed uudised

03.15 Top Gear 17, 5*

04.15 Victoria püssi ja panniga 3, 5*

04.40 Omakohus*

05.05 Seitsmesed uudised

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Völukarusell* **07.20** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused* **07.30** Väike Nicolas* **07.45** Näh* **07.50** SimsalaGrimm* **08.15** Lastetuba* **08.35** Volkswagen, 6/8 (ETV 2008)

09.00 Ringvaade* **10.05** Polaartrip, 5/8*

10.30 Eesti Top 7* **11.15** ERR-i uudised **17.30** Puutepunkt* **18.00** Geronimo Stiltoni lõbusad lood **18.20** Näh **18.30** Lastetuba **18.45** Völukarusell **18.55** Mamma Muu ja vares **19.05** Väike Nicolas **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vn) **20.00** Meie inimesed: Helje (ETV 2012) **20.20** Tänavaristlejad* **20.50** Ilus maa: Noortalunik Margus **21.00** BMF esitleb: lyhikas Kui päike loojub (When the Sun Goes Down, Eesti 2011) **21.15** BMF esitleb: lyhikas Teisel pool vikerkaart (Eesti 2012) **21.30** Troonide mäng, 5/10: Hunt ja lõvi (USA 2011) **22.25** Maailma kino. Keelatud vihm (Hispaania 2011) **00.05** Tartu muusikapäevad 30: Blacky ja HND (ETV 2009) **00.38** ERR-i uudised

Kanal 11

06.10 Armastus või raha, 118 **06.55** Sõnasõda* **07.40** Saint Tropez **08.40** Doktor Oz* **09.35** Doktor Oz **10.30** Ellen* **11.25** Super-

lapsehoidja*

12.20 Top Shop **12.35** Kuidas alasti hea välja näha? 5* **13.35** Põgenenud* **14.30** Tee õnnele, 435 **15.25** Tee õnnele, 436. Hagen astub Beni ja Maxi tüli vahele **16.20** Superlapsehoidja **17.15** Naistekliinik, 3/132.: Väärarvamus **18.10** Doktor Oz* **19.05** Sõnasõda **20.00** Ellen **21.00** Bitch Slap – öelad naised (Bitch Slap, USA 2009) **23.05** 90210: Keskkonnariskid **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 3/132 **01.35** Sõnasõda* **02.20** Saint Tropez* **03.15** Doktor Oz* **04.00** Doktor Oz* **04.45** Kasvatamatud tüdrukud **05.25** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 1, 39* **10.00** Unistuste printsess, 5* **11.00** Kahju (Damage, USA, Kanada 2009) **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 1, 40 **14.00** Unistuste printsess, 6 **15.00** Tenerife 1, 9 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 5* **16.30** Kälimehed 2, 9 **17.30** Rajalt maha 4, 24. Ballsy saab kõvakübara. **18.30** Simpsonid 12, 15* **19.00** Clevelandi sõu 2, 42 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 6 **20.00** Moodne perekond 2, 4

20.30

Simpsonid 12, 16 **21.00** KINOÕHTU: Seaduskuulelik kodanik (USA 2009) **23.05** Paljalt naljakas **23.35** Euroopa Pokkeriturnee (7) **00.35** Kummituslinna vangid, 13 **01.30** Salatoimikud 6, 36 **02.25** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 1, 40* **05.25** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Rannavalve **07.20** Hulljulged*: Äärelinnalähingud **08.10** Teolt tabatud* **09.00** Reporter **10.00** Galileo* **10.30** Galileo* **11.00** Jututuba **13.50** Kloun* **14.45** Walker – Texase korralvalvur*: Pimedus **15.35** Teolt tabatud **16.25** Merepatrull: Pärdikutembud **17.15** Kloun: Pantvangis, 2 **18.10** Walker – Texase korralvalvur: Viimane piir **19.00** Tuvikesed*: Hüvastijätutüdruk **19.30** Tuvikesed*: Bensiniijaam **20.00** Galileo **20.30** Krimi **21.00** Kaks ja pool meest*: Segased suhted **21.30** Libisemine (Slither, Kanada/ USA 2006) **23.15** Mootorite maailmas **2012/2013*** **23.30** Hulljulged: Tööalased luupainajad, 2 **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed **01.15** Tuvikesed **01.40** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Oled aktiivses meeleolus ja püüad oma elu üle suuremat kontrolli saavutada. Ja see võibki õnnestuda! Ainult ära üle pinguta.

SÕNN Nüüd pane rõhku tööle, süsteemile, analüüsile. Sul on silma detailide märkamiseks ja vajaduse korral vigade paranduse tegemiseks.

KAKSIKUD Päev soosib lahendusi, avardumist, uute vaatenurkade tekkimist. Vanad asjad paistavad uues valguses. Hea aeg nii reisi kui ka vaimset pingutust nõudva ettevõtmise alustamiseks.

VÄHK Õige aeg selleks, et laskuda minevikku ja sealt midagi olulist välja kaevata. See mälestus võib aidata lahendada mõnd praegust probleemi.

LÕVI Oled vaateväljas, sind märgatakse rohkem. Hakkad silma nii heas kui ka halvas. Võid seda huvi enda huvides ära kasutada – juhul kui suudad jäikust vältida.

NEITSI Tunned, et su sisemuses on midagi, milleni sa veel ei ulatu. Iga asi tuleb omal ajal või veidi hiljem. Võimalik on hajameelsus ja asjade kaotamine.

KAALUD Sõbrad, meeskond, klubi või selts – need on märksõnad, mis võivad tavalisest rohkem tähelepanu nõuda. Kollektiiv kui ühiste ideaalide kogukond on tähtis.

SKORPION Otsid elamusi ja vaheldust rahakulutamise abil – raha sirgeks lüües tunned, et oled ikka valge inimene. Kui aga raha pole, siis kõnnid ringi kui peata kana.

AMBUR Võtad üsna julgeid riske ja oled valmis mängima ka ohtlikke mängu. See kehtib nii suhete kui ka äririskide kohta.

KALJUKITS Päev on rahutu ja pisut ärev, kuid mõjub hästi enesetundele. Saad ehk juurde uusi ideid, vabaned mõnest eksiarvamusest. Kerge on likvideerida vigu.

VEEVALAJA Kõik originaalne on nüüd edu aluseks. Vältima peaks stagnatsiooni. Oodata on sinu tutvusringkonna uuenemist või mõne tuttava veidrat käitumist.

KALAD Praegu võiksid kesken-duda asjadele, mis on kas otseselt või kaudselt seotud su tervise ja harjumustega, samuti igapäevase tööga. Söö tervislikumalt!

ILM

Kolmapäev +6...+10
Põhjaakaartuul 3–8 (18) m/s

Neljapäev +6...+10
Lääneakaartuul 3–8 m/s

Reede +5...+9
Põhjaakaartuul 2–7 (10) m/s

Laupäev +4...+9
Ida- ja kirdetuul 4–9 m/s

RISTSÕNA

	EHE LÕUNA-AMERIKA SUURUSELT TEINE JOGI	AUTOVOH-DUSOITJA "VAHTRA-MAE ... (A. Lindgren)	MAAKOO-RE GRANII-DIKIHT TROOPLINE VIHMAIETS	KUNSTLIK KEEL	EMALE OMANE, HELL KATE-GOORIA	HALISE-IMINE KOOSTIS-OSA	MAAKERA ÜMBITSEV MOTTILINE RINGJÕON ANNO	ARMEENIA NAABER ULA... (apostroof)	ENDINE KOSMO-LOOG TERAVILI
ROHTAIM									
ESIVANEM									
KOREA RACING AUTHORITY									
EESTI MERE-AKADEEMIA									
MAIUSTUS									
ANKRU-VINN									
RONITAIM									
ENDISAEG-NE PIKKUS-MOOT									
AJALOO-LANE									
ENDINE EESTI SOJA-MINISTER									
SOOME LINN									
ACUTE LEUREMIA									
VOOR-MAE-VAH-VAH VOOLOOM									
KOSMEETI-KASARI									
NAISENIMI									
ALLES, TALLEL									
VENE ISE-VALITSEJA									

Meie maailm

VÄIKE NÕID 12

MEIE PLANEET : HOOLEKANNE

Dilbert

SCOTT ADAMS

MA HAKKAN MOODUSTAMA MÄSSULISTE ARMEED.

MINUGA VÕIB ARVESTADA. MILLE EEST ME VÕITLEME?

SINA HAKKAD VÕITLEMA SOTSIAALSE ÕIGLUSE EEST JA MINA KAVATSEN MUUTUDA TUBLIKS RAUDSE RUSIKAGA DIKTAATORIKS.

PIKAPEALE SAAB MINUST MILJARDÄR JA SINUST SAAB PRUUN PLEKK TANKI-ROOMIKUL.

PLIIS, PLIIS, KAS RÜÜSTA-MINE IKKA TULEB?

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

			2	4			1
6			9				
		8	1			3	7
9		3		6		1	
	2					8	
	8			7		6	3
4	5				1	2	
					5		6
8				2	4		

SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

6	5	3	8	7	9	2	4	1
7	9	4	2	6	1	3	5	8
2	8	1	5	4	3	6	9	7
4	3	7	1	2	8	5	6	9
9	1	8	3	5	6	4	7	2
5	2	6	4	9	7	1	8	3
8	6	2	9	3	4	7	1	5
1	4	5	7	8	2	9	3	6
3	7	9	6	1	5	8	2	4

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Disain

Tanel Veenre
toimetaja

LÜHIDALT

Mis on European Glass Context?

European Glass Context on biennaal, mis hoolimata oma alles teisest toimumiskorrast on kehtestanud end olulise suunanäitajana Euroopa klaasikunsti maastikul. Glass Context toimub vaheldumisi keraamika suurürituse Ceramic Contextiga. Eriala praegust seisu mõtestatakse näituste, töötubade ja seminaride kaudu. Toimub kaks suurt näitust: noorte näitus „New Talent” Bornholmi ühes olulises näitusepaigas Grønbechs Gårdis, kus Eestit esindasid Maret Sarapu ja Helena Kreem, ning vanade tegijate näitus „European Glass Art” Bornholmi kunstimuuseumis, kuhu olid valitud Mare Saare ja Tiina Sarapu tööd.

Miks Bornholm?

Pisikesele Bornholmi saarele Taanis on koonnud eri erialade materjalikunstnikud, kellest paljud ka oma töökoja ukseid kõigile avatuna hoiavad. Klaasivalmistamine, eriti kuumtööstustehnikad on sealjuures ka äärmiselt vaatamängulised ja atraktiivsed ning tõmbavad ligi ohtralt publikut. Bornholmil asub ka kuulus klaasi- ja keraamikakool, mis on kasvanud osaks Taani kuninglikust kunstiakaadeemiast.

SOOVITUS

Oliver Leššo jätkab slovaki klaasikunsti traditsiooni, mängides geomeetria ja optiliste efektidega.

Klaas 75

Eesti professionaalse klaasikunsti 75 aasta juubeli puhul on publikul olnud võimalik klaasi nautida nii Tallinnas kui ka Pärnus. Nüüd siis ka Peterburis – Jelagini saare klaasikunstimuuseumis on Eesti klaasi ülevaatenäitus lahti 2. detsembrini. Näitusel osaleb 23 kunstnikku kokku ligi 80 tööga.

Vaata lisaks

www.klaasikunst.ee
www.europeanglasscontext.com
jeromeharrington.blogspot.com
www.markuskayser.com

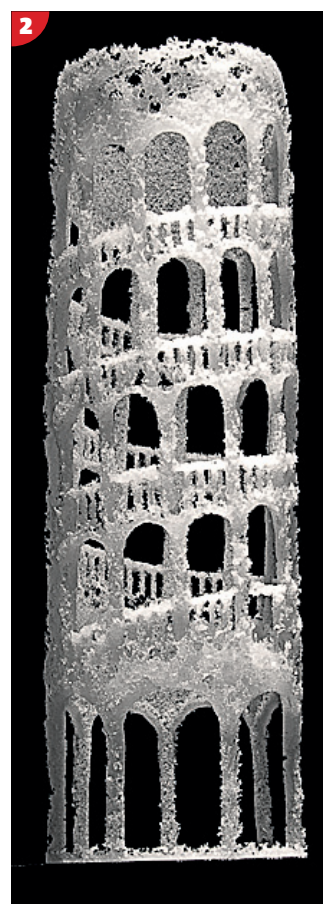
Fotod: Helena Kreem, autorid

Klaasist mõtted

Klaasikunstnikud Mare Saare ja Tiina Sarapu vahendavad muljeid rahvusvaheliselt klaasikunsti suurürituselt European Glass Context 2012 Taanis

Eesti klaas on maailmas tuntud mitmekülgse ja elujõulisena. Bornholmi näitusel olid eestlased žürii valikul esindatud sulatustehnikates valminud töödega, kusjuures neljast Eestit esindavast tööst kolm olid tehtud *pâte de verre* (peenest klaasipurust sulatatud) tehnikas. Euroopa klaasikunsti ülimalt mitmekesises väljapaneus jäi nende peenest klaasipurust loodud tööde kanda mõte ideede ning materiaali harrusest – võimalusest nii laiali pudeneda kui ka kokku kogutud saada. Suhkrutaoline välimus viitab võimalusele kilduda ning veriste vigastusteta lagunemiseks, justkui tuulega laiali puhumiseks.

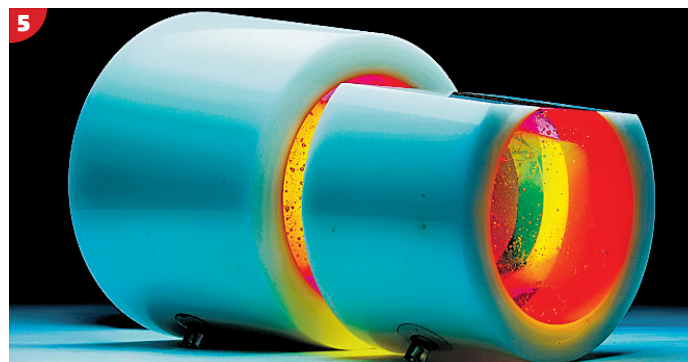
Bornholmi kunstimuuseumi ruumidesse oli püütud koondata aktuaalseim osa Euroopa klaasikunstist – arhitektuursetest klaasobjektidest installatsioonide ja skulptuurideni. Üldmõjult oli näitus „European Glass Art” siiski ühtlaselt kõrge tasemega, pigem traditsiooniline ja väljapeetud, ka peaauehinna võitnud Slovakkia kunstnik Oliver Leššo esindas oma rafineeritud ja suurejoonelist lihitatud optiliste objektidega klaasi klassikalisi väärtusi. Omamoodi vanade väärtuste taastulemist võis näha mitte ainult žürii otsuses tõmmata tähelepanu klaasioptikale ja minimalismile, vaid ka natuurlähedaste ja kõnekate portreed (nii pinnaliste kui ka skulpturaalsete) ilmumises. Rohkem ja otsesemalt kui varem jäi silma kunstnike huvi inimese suhete ümbrusega, inimese äng, segadus või võimalused tema enda loodud keskkonnas, keskkondade fiktiivsus, näili-

sus, illusoorus. Üha areneva nähtusena võiks nimetada teiste materjalide kombineerimist klaasiga.

Kaardistab klaasikunsti

Ühe huvitava kunstnikuna tõusis esile konverentsil esinenud inglase Jerome Harrington, kelle looming uurib ja kaardistab klaasikunsti valdavalt mittemateriaalsel moel. Nt üks tema varasem töö „The Glass Archive” uuris klaasi olemust ja selle materjali pakutavaid assotsiatsioone kirjandusteoste kaudu.

-1- Eesti klaasikunstnikud Taanis (vasakult): Tiina Sarapu, Mare Saare, Helena Kreem, Maret Sarapu -2- Helena Kreemi habras torn seeriast „Veneetsia” -3- Ungarlase György Gáspári TV-põlvkonna peegeldused klaasis -4- Bulgaarlane Hari Arabyan segab metalli klaasiga monumentaalsel moel. -5- Slovakk Ašot Haasi tehnoloogilised valgusmängud klaasis

Kunstnik tõi näitusesaali kogumi raamatuid, mille pealkirjades esineb sõna „glass”.

Noorte talendide näitus mõjus (ilmselt) tänu intiimsematele ruumidele ja paremale valgustusele elavama ja põnevamana. Erilistena jäid meelde Slovakkia kunstniku Ašot Haasi objektide optiliselt dünaamilised ja sugestiivsed tööd. Samuti Taani ja Rootsi noorte autorite mängud.

Noorte hulgas peaauehinna võitnud Markus Kayser esindas aga kahtlemata eksperi-

mentaalselt kunsti, teadust ja tehnikat ühendavat suunda. Egiptuse kõrbeliivast päikeseenergia jõul 3D-printimise tulemusel sündinud objektid ja protsessi kajastav film eristisid muudest töödest ühemõtteliselt.

Klaasikunstnikud on jõudnud äratundmiseni, et kahetsusväärset tihti jääb kunstniku sügavam mõte peitu loodud klaasobjekti ilu taha. Tundub, et vaataja ei soovi ega oska otsida enamat juhuil, kui ilu teda juba lummanud on. ●

LEHT + DVD

9 771406 077002

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

9 771406 886000